

Sorokpolányi Bóbita Óvoda és

Bölcsőde

Bóbita Óvoda

Pedagógiai Programja

OM – azonosító:036559

Hatályos: 2022.szeptember 1. napjától

Felülvizsgálta és elfogadta, Bóbita Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete:

.....
Nevelő testület nevében

.....
Véleményezte SZK. nevében névaláírás

...../2022.határozatszám alatt jóváhagyta:

.....
intézményvezető

Ph.

.....
Fenntartó nevében névaláírás

Hatályos: a kihirdetés napjától visszavonásig

A dokumentum jellege: Nyilvános.

- Az intézményvezetői irodában megtekinthető.

-KIR rendszerében megtalálható

Tartalomjegyzék

Adatlap.....	5.
Jogszabályok.....	7.
Bevezető.....	8.
Küldetésnyilatkozat.....	9.
Gyermekkép,óvodakép.....	10.
A programmegvalósulásának erőforrásai.....	11.
1.Személyifeltételek.....	11.
2. Az óvodatárgyi, dologi feltétele, eszközrendszere.....	11.
Az óvodai nevelés rendszere – célja–feladata.....	12.
1. Az óvodai nevelés célja.....	12.
2. Nevelőmunkánk feladatai a személyiségfejlesztés területén.....	13.
3. Iskolai alkalmasság	14.
4. A beiskolázás óvodai eljárás rendje	15.
I. Az óvodai neveléstartalma.....	17.
1. Az egészségeseletmódalakítása.....	17.
2. Érzelmi nevelés.....	23.
3. Szocializáció, közösségi nevelés.....	25.
4. Az anyanyelvi, értelmi nevelés.....	28.
5.Erkölcsnevelés.....	31.
II. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	32.
1.Játék.....	32.
2.Munka jellegű tevékenységek.....	35.
3.Mozgás.....	38.
4. Vers-mese.....	41.
5. Éneke, zene, énekes játék.....	43.
6. Rajzolás, festés,mintázás,kézimunka.....	46.
7. A külső világtevékenység megismerése.....	48.
8. A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése.....	52.
8. Matematikai képességek kialakulását segítő tevékenységek.....	53.
III. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése	55.
1. A fejlesztő tevékenységek területei és tartalma.....	56.
2. Kapcsolattartás és együttműködés.....	57.
IV. Az óvodagyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenysége	59.
V. Ünnepeink,hagyományaink.....	60.
VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	61.
1. Személyi feltételek.....	61.
2. Tárgyi feltételek.....	61.
3. Csoportszervezés.....	62.
4. Napirend.....	62.

5. Hetirend.....	62.
VII. Azóvodakapcsolatai.....	63.
1. A családdal.....	63.
2. Iskolával.....	64.
3. Fenntartóval.....	64.
4. Szülői közösséggel.....	64.
5. Segítőkkal.....	64.
VIII. Ellenőrzés ésértékelésrendszerei.....	65.
1. Az óvodai munka belső ellenőrzésének rendje.....	65.
1.1 Szakmai ellenőrzés.....	65.
1.2 Pedagógiai munkánk, óvodánk legfőbb szakmai dokumentumai	66.
2. Belső továbbképzés rendszere.....	67.
Melléklet	
Eszköz és felszerelés jegyzék	67.
Záró rendelkezések.....	69.
Megismerési záradék.....	70.

Adatlap

A költségvetési szerv neve: Sorokpolányi Bóbita Óvoda és Bölcsőde

Székhelye címe: 9773 Sorokpolány, Petőfi S. u. 19.

Telefonos elérhetősége: +36 30/ 200 3945
+36 94/ 357 082

e-mail: ovodabobita@freemail.hu
spolanybolcsode@gmail.com

A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1991. január 1.

A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv:

Sorokpolány Község Önkormányzata
Székhelye: 9773 Sorokpolány, Petőfi S. u. 19.

A költségvetési szerv irányító szerve:

Sorokpolány Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
Székhelye: 9773 Sorokpolány, Petőfi S. utca 19.

A költségvetési szerv fentartója:

Sorokpolány Község Önkormányzata
Székhelye: 9773 Sorokpolány, Petőfi S. utca 19.
Telefonszáma: +36 30 2003945

Alapító Okiratának:

- aláírás dátuma: 2022. május 10.
- törzskönyvi bejegyzés dátuma: 2022. május
- azonosítója: SPO/15-1/2022.
- törzskönyvi azonosítója: 664673
- közoktatási OM azonosító: 036559

A költségvetési szerv közfeladata: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8.§-a szerinti óvodai nevelés, mint köznevelési feladat, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42.§ (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás.

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1.	851020	óvodai nevelés

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- Ellátja Sorokpolány Község Önkormányzatának óvodai neveléssel kapcsolatos kötelező feladatait a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben meghatározott formában. A gyermekek alapfokú oktatást megelőző nevelése. A sajátos nevelési igényű gyermekek közül azoknak a különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek a nevelése, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel együtt nevelhetők, enyhe fokú értelmi vagy beszédfigyaté-

kosok, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek. Az intézményben tálaló konyha biztosítja a gyermek és munkahelyi étkeztetés ellátását.

- Ellátja Sorokpolány Község Önkormányzatának a bölcsődei szolgáltatással és a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos kötelező feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 43.§-a alapján. A bölcsődében személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 46.§ (2) bekezdése alapján legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. Az intézményben tálaló konyha biztosítja a gyermek és munkahelyi étkeztetés ellátását.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
2	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
3	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
4	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
5	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
6	104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
7	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Sorokpolány község közigazgatási területe. Szabad kapacitása terhére más önkormányzatok területéről is fogad gyermekeket. A bejáró gyermekek utaztatását és kíséretét a szülők látják el.

A közigazgatási szerv:

- típusa: többcélú intézmény, óvoda-bölcsőde
- alapeladatának jogszabály szerinti megnevezése: Óvodai nevelés, illetve a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.
- gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: A költségvetési szerv pénzügyi-gazdálkodási feladatait a Sorkifaludi Közös Önkormányzati Hivatal (9774 Sorkifalud, Kossuth L. u. 30.) látja el. Az intézmény előirányzatai felett teljes jogkörrel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. A rendelkezésre álló vagyontárgyakat az intézmény feladatainak ellátásához szabadon használhatja a vonatkozó központi, és a tulajdonosi jogszabályoknak, és a megállapodásban foglaltaknak megfelelően.

A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Sorokpolányi Bóbita Óvoda és Bölcsőde	óvodai nevelés, illetve a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése		50 fő
2	Sorokpolányi Bóbita Óvoda és Bölcsőde	bölcsődei ellátás		14 fő

JOGSZABÁLYOK

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

Nevelőtestületi határozatok

275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szólótörvény módosításáról

229/2012. (VIII.28.) korm.rend. a nemzeti köznevelésről szóló törvényvégrehajtásáról

138/1992.(X.8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló tv. végrehajtásáról a közoktatási intézményekben

255/2009.(XI.20) Kormány Rendelet Óvodai Nevelés Országos Alapprogram módosítás

Bevezető

A Sorokpolányi Bóbita Óvoda és Bölcsőde - Óvodai Pedagógiai Programja átfogja a teljes óvodáskor nevelő-fejlesztő munkáját, amely az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és Helyi Pedagógiai Programunk alapján készült.

A faluban csak az intézmények és néhány vállalkozás ad munkalehetőséget, ezért a lakosság zöme Szombathelyen keres munkát.

Községünk egyik nevezetessége a Szapáry kastély/ ma már Kolos kastély/ mely évtizedeken át adott otthont az óvodának és az iskolának, 2002-ben leromlott állapota miatt eladták, és 2002 – ben új épületbe költöztünk.

A rohamos változások, a modern élet stresszhatásai egyre sürgetőbbé teszik a gyermekek óvását, védelmét. Egyre nagyobb felelősséget jelent a szülők és az óvodapedagógusok részéről megőrizni a gyermekkor nyugalma, derűjét és ugyanakkor felvértezni őket mindazzal a tapasztalattal, amellyel eligazodhatnak a világban. .

Gyermekek nevelni a legszebb dolog a világon. A kisgyermek őszinte, tiszta, nyitott a világ megismerésére, választott hivatásunkból adódóan nekünk jutott az a szép feladat, hogy a családi nevelés mellett felkészítjük és elindítjuk a gyermeket a világ megismerése felé.

Munkánk során figyelemmel kísértük az óvodai nevelés változásait és a továbbképzésen elhangzott új ismeretek, az új korszerű szemlélet arra ösztönöztek bennünket, hogy nevelő munkánkat megújítsuk, melynek központi gondolata a gyermekek egyéni képességének figyelembe vétele és az erre épülő harmonikus fejlesztése volt.

Programunk saját pedagógiai program, melyet a nevelőtestület dolgozott ki. Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötelességeket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Törekedtünk arra, hogy az óvónőre és dajkára egyaránt érvényes, munkájukat meghatározó pedagógiai alapelvek mellett megjelenjenek azok a sajátosságok melyek intézményünket jellemzi.

ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIAI ALAPELVEK

„A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik”

„Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletbentartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával”

„A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi ,,

„A gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges gondoskodás és védelem illeti meg.”

A nevelőmunkát a **tudatosság** és a **tervszerűség** jellemzi. A tudatosan tervezett és szervezett nevelő hatások rendszere teszi lehetővé az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő személyiségfejlesztést, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

- A nevelőmunka alapját a gyermek pontos naprakész ismereteképezi/ennek írásos rögzítése a fejlődés nyomon követése minden óvodapedagógus kötelessége/.

- Az óvodai nevelés gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- A fejlesztő hatások mindig a gyermek életkorához, egyéni igényeihez, szükségleteihez igazodjanak. A figyelem, kivárást, tolerancia, segítségnyújtás, elfogadás, türelem jelenjen meg amindennapokban.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése, támogatása.
- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget a különböző szociális és kulturális környezetből érkező gyermekeinknek.
- Minden dolgozóra érvényes alapelv: aki óvodában dolgozik, értéket közvetít, nevel.
- Az óvoda nevelőtestülete munkája során érvényesíti az innovatív pedagógiai törekvéseket.
- Biztosítja a migráns gyermekek nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását.

Küldetésnyilatkozat

"Tanulni és tanítani, formálni és formálódni, küzdeni és eredményt elérni, majd az eredmények után újabb célt kitűzni, a legszebb dolog a világon."

(Szabó Mihály)

Óvodánk szakmailag önálló intézmény, a családi nevelést kiegészítve végzi nevelő munkáját.

A programunk a 3-7 éves korú gyermekek nevelését, fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállalja fel az iskolába lépésig. A gyermekekhez életkori sajátosságaik és az egyéni szükségleteik ismeretében közelít. A feltételrendszer a tevékenységek tudatos befolyásolásával segíti a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére.

Óvodánkban arra törekszünk, hogy:

- nevelőmunkánk gyermekközpontú legyen,
- gyermekeink óvodás életüket boldogan, kiegyensúlyozottan, biztonságban éljék,
- a gyermekek személyiségét sokoldalúan fejlesszük, helyi adottságokat és lehetőségeket kihasználva,
- a szülőkkel jó kapcsolatot alakítsunk ki a bizalmukat és együttműködésüket elnyerjük

Fontos számunkra, hogy:

- örömteli boldog éveket biztosítsunk óvodásaink számára,
- igényesen felkészülten, minden lehetőséget kihasználva dolgozzunk,
- a szülőkkel kialakított partnerkapcsolatot tovább mélyítsük

Mindezekre biztosíték a munkánk során:

- a pozitív viszonyulásegymáshoz
- a jó munkahelyilégkör
- a kulturálmagatartás
- elfogadó, segítő, támogatóattitűd

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

A gyermek mozgása és játéka fejlődésének alapja. A mozgás a sajátja, játéka viszont megteremti a kapcsolatot a környezetével. Az együttes öröm, együttgondolkodássá, párbeszéddé alakul. Kultúránk elemei saját aktív tevékenysége által válnak a gyermeki világgép részévé.

Gyermekképünk: olyan gyermek, aki nyugodt, tele van élményekkel, erősen kötődik a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Kialakult az óvodás tartása, önálló, és látszik rajta a kiegyensúlyozottság. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Fogékonyan nyíltan gondolkodó gyermekeket akarunk nevelni, akik elégedetten és derűsen nőnek fel. Minél többet tud a gyermek minél többképessége bontakozik ki, és minél több követelménynek tud eleget tenni, annál fejlettebb személyiség lesz.

Nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

Az óvodai nevelés célja: hogy a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Az óvoda a családi nevelést- kiegészítve működjön. Az óvodáskor végére minden testileg, szellemileg ép gyermek megfeleljen az iskolai alkalmasság igényének. A sokoldalú nevelőmunkának át kell fognia a gyermeki személyiség egészét és az érzelmi biztonság burorendszerében biztosítani kell mind a testi, mind az értelmi, mind a közösségi (szociális) fejlődést. A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelveit is figyelembe kell venni.

A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét szintén figyelembe kell venni, ha az óvoda testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy egyéni szükségletű gyermekek nevelését végzi.

A környezet adta lehetőségeket kihasználva ismerjék lakóhelyük környezeti szépségeit, nevezetességeit, és alakuljon ki bennük a környezetük védelmére való törekvés.

Igényeljük gyermekeink a sport és szabadidős programok szervezését és családias légkörű lebonyolítását.

1. Az óvodánk pedagógiai rendszere és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását.
2. Az óvodánk támogatja a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek kulturálisnevelését.
3. Biztosítjuk minden gyermek részére, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön és meglévőhátrányaicsökkenjenek.
4. Nem ad helyet semmiféle előítéletkibontakozásának.
5. Gyermekeink fejlesztésében kiemelt szempont a differenciáltfejlesztés.
6. Az óvodás gyermek alaptevékenysége a játék, amely semmi mással nem helyettesíthető.

A program megvalósításának erőforrásai

1. Személyi feltételek

óvodapedagógus	3 fő	felsőfokú végzettségű
dajka	2 fő	szakmunkás végzettségű
konyhai alkalmazott	1 fő	szakmunkás végzettségű

- Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermekáll.
- Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek a személyisége meghatározó a gyermek számára.
- Az óvónő elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- Az óvodapedagógusi tevékenységének és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai neveléseredményességéhez.
- Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógusirányítja.
- A nevelőtestület azonos célokért, azonos elvek alapján, változatos módszerekkel dolgozik, szakképzett dajkasegítségével.
- Az óvónő munkáját a logopédus /gyógypedagógus segíti.
- A nevelési problémák megoldásánál segítséget nyújt a Vas megyei Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság, mely a szülőkkel együttműködve segíti a részképességek és teljesítmény problémával küzdő gyermekeket.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A veszélyeztetett gyermekek érdekeit intézményi szinten képviseli a gyermekvédelmi felelős és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa.
- A gyermekek egészséges fejlődését évenként ellenőrzi a gyermekorvos, védőnő közreműködésével.
- A beszédhibák korrigálása a logopédus közreműködésével megoldott.
- Megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik a gyermeki képességek fejlesztését, a szülői igények kielégítését, a gyermekek sokféle élményhez juttatását, (színházlátogatás, szabadidős programok, kirándulás).

2. Az óvoda tárgyi, dologi feltétele, eszközzrendszere

Az épület az előírásoknak megfelelő, 2 csoportszoba, folyosó, mosdó, tálalóhelyiség, iroda, tornaszoba, személyzeti öltöző és udvar tartozik hozzá. 2002-ben épült így a Magyarországon elfogadott szabályoknak megfelelő. A csoportszoba nagy mozgásteret biztosít. Külön álló, tágas ebédlőnk van, ahol kényelmesen étkezhetünk.

Férőhely: 50 fő.

- Az óvoda épülete, udvara berendezései biztosítják a gyermekek egészségének megőrzését és fejlődését, a természet közelsége pedig a közvetlen tapasztalatszerzést, élmé-

nyeket. /csoportszoba ablaka a mezőre, erdőre néz/

- A csoportszobák természetes és mesterséges megvilágításajó.
- Mosdó helyiség megfelelő, de keverőcsap felszerelésére lenne szükség melyre sajnos most nincslehetőség.
- A játék a csoportszobában zajlik. A gyermekfektetőket külön teremben tartjuk.
- Óvodánkban van televízió, magnetofon, diavetítő, DVD lejátszó, számítógép, fénymásoló,nyomtató.
- Külön helyiséget tudunk biztosítani a logopédusnak. A vezetői szoba ad lehetőséget a szakmai megbeszélésekre, szülőkkel való személyes találkozásra,megbeszélésre.
- Felszereltségünk közepesnek mondható, játékokat aSZK.segítségével vásárolunk. Az udvari játékokat SZK- rendezvények bevételeiből, pályázatból, társadalmi munkával újítjuk fel.
- Az ebédet szállítják, a kitálalást egy konyhai dolgozó végzi, a mosogatás a tálaló konyhábantörténik.
- A takarításhoz szükséges eszközök rendelkezésünkreállnak.
- A csoportszoba berendezései biztonságosak, a gyermekek testméreteinek megfelelőek.
- Az udvarunk tágas, megfelelő az árnyékos és napos terület aránya. A füvesített udvarban lévő játékok cseréje viszont szükséges lenne.
- A fűnyírást az önkormányzati alkalmazottvégzi.
- Az udvar rendben tartása a dajka napifeladata.
- Az udvari munkához szükséges szerszámok és a gyermekek udvari játékainak tárolása megoldott.
- Rendelkezésünkre áll a falu kultúrháza a különböző óvodai rendezvényekmegtartására.
- Tárgyi eszközeinket és felszereléseinket folyamatosan bővíteni, korszerűsíteni kellene.

Az óvodai nevelés rendszere – célja - feladata

A legfontosabb szakmai alapdokumentum az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 363/2012.(XII.17) Korm. rend.** rögzíti a ránk is érvényes rendező elveket , míg pedagógiai programunk ennek sokszínűmegvalósítását eredményezheti.

1. Az óvodai nevelés célja:

Az óvodai nevelésünk célja az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével (ideértve a SNI gyerekek ellátását is).

Célunk, hogy megismerkedjenek a Polányban élő emberek életével és azok tevékenységével, a helyi kultúra tárgyi értékeivel és emlékeivel,településünkhöz kötődjenek.

Alakuljon ki bennük a szülőföldhöz való ragaszkodás. Ismerkedjenek meg az elődök által ápolt néphagyományokkal.

Olyan gyermekek nevelése, akik érzelmileg gazdagok, környezetükben jól tudnak tájékozódni, nyitottak, érdeklődők, másokat elfogadók,együttműködők.

A gyermeknek vannak jogai. Joga van a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra és nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermek voltánakelismerésére és képességei kifejlesztésére, ugyanakkor a gyermek nevelésre szorul, ezért a szabadság nem zárja ki a megkötöttséget.

2. Nevelőmunkánk feladatai a személyiségfejlesztés területén:

Az óvodai nevelés általános feladatai a testi - lelki szükségletek kielégítése.

- o Egészséges életmód alakítása
- o Az érzelmi — erkölcsi - közösségi nevelés biztosítása.
- o Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A személyiség az "én" kialakulásának alapfeltétele a szűkebb és tágabb társadalmi környezettel való optimális kapcsolat, amelyben a gyermek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteivel is közreműködik.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermekek életében, mert benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség megjelenik. Eredményeképpen alapozódnak a képességek és alakul a magatartás.

A személyiségfejlesztés fő feladatai:

- *szociális és az én – fejlődés terén:*

A szociális érzékenység fejlesztése: melynek összetevője egyrészt a belsőigény a kapcsolatfelvételre, másrészt az erre való képesség. Alakításának eszközei: empátia átvetel, modellhatás, tudatos szoktatás. A társas együttélés szabályainak és a szociálisan elfogadható önérvényesítés életkorban elvárható alapvető normáinak szokás szintű megalapozása. Az ingerszegény környezetből érkező, hátrányos helyzetű gyermekek szocializálódását tudatos, egyénre szabott szoktatással segítik az óvodapedagógusok.

- o Az önismeret, én-realizálás alakítása, mely a periódus végére az alábbiakkal jellemezhető:
 - a gyermekek képesek felmérni saját helyzetüket, státuszukat a csoportban, készek a társaikkal való együttműködésre
 - énjüket elég erősnek élik meg ahhoz, hogy társaik akaratát is tudomásul vegyék
 - a társak kezdeményezését nem saját énjük veszélyeztetettségeként élik meg
 - képesek az önálló helyzetmegoldásokra a konfliktusos helyzet kivédésére a felnőtt segítség nélkül
 - egyéniségüket színvonalas teljesítményeken keresztül érvényesítik
 - fentiek az érzelmi biztonságot nyújtó óvodapedagógus modellhatásával és a gyermeki viselkedésre adott visszajelzéseivel valósulnak meg

- *érzelmi — erkölcsi közösségi fejlődés terén:*

Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi függőségeinek kielégítése, az érzelmi biztonság. Az óvodapedagógus a rászoruló gyermekek számára biztosítsa a szeretetteljes, érzelmi biztonságot, támaszt nyújtó közelséget.

Ehhez az érzelmi támaszt nyújtó nevelői attitűd mellett alapvető feladat, hogy a gyermekekben kialakuljon és

erősödjön:

- az érzelmi beleélés empátiás átvétel képessége, az érzelmek felismerésének képessége, saját érzelmeik kifejezésének képessége
- a késleltetett megerősítés kivárásának képessége
- az indulati élet elvárható uralása, kontrollja

- *anyanyelvi, értelmi fejlődés terén:*

Értelmi fejlődésben az óvodás gyermeknek el kell érnie az észleléses, finommozgásos funkciók maximális szintű működését, amelyhez a nyelvi- szimbolikus megismerési szint szervesen integrálódik. Az érzelem indította játékos-mozgásos tevékenységen keresztül, a sokoldalú érzékszervi megtapasztalással lehetséges.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, másrészt az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése.

A fejlődésben visszamaradt gyermekeket az értelmi fejlődés területén egyénre szabott, sajátos terápiával zárkóztatjuk fel az önmagához képest optimális szintre,

3. Az iskolai alkalmasság

A feladatok mindhárom területen való megvalósulása biztosítja, hogy a gyermeknek az óvodáskor végére a belső érés, valamint az óvodai és családi nevelés eredményeként eléri az iskolai munkához szükséges iskola-alkalmassági fejlettségi szintet.

Az iskolára való alkalmasságnak testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek együttesen szükségesek a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosabb lesz, eltűnik a kisgyermekes pocak. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.

Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Képes irányítani viselkedését, testi szükségletei kielégítését.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel várja az iskolába lépést. Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, különösen jelentős a téri észlelés, a vizuális és az akusztikus differenciálás, a térbeli tájékozottság, mozgásfejlettség, a testséma kialakulása.

Az egészségesen fejlődő gyermek: Érthetően, folyamatosan kommunikál; gondolatait, érzelmeit mások számára **érthető** formában, életkorának megfelelő tempóban képes kifejezni. Használja a különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat. Képes végig hallgatni mások beszédét.

Az iskolaérett gyermek elemi ismeretekkel rendelkezik, önmagáról és környezetéről, tudja mások nevét, lakáscímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat. Felismeri és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási szokások, amelyek a társadalmi és természeti megbecsüléshez - megóváshoz szükségesek. A mennyiségről elemi ismeretei vannak, tud viszonyítani, felismeri a különböző kiterjedések közötti különbségeket.

Az önkéntelen emlékezeti felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés, és felidézés. A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megoszlása és az átvitele.

Kialakulóban van a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett a fogalmi gondolkodás.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes fokozatosan kialakulni együttműködésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek képes alkalmazkodni a szabályokhoz, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, mely a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. Kialakul kitartása, önfegyelme, önállósága. Az egészségügyi hátránnyal küszködő gyermekek esetében szakember segítségével végzett folyamatos korrekció szükséges az iskolaérettség feladatainak eléréséhez.

A beiskolázás óvodai eljárásrendje:

A gyermek iskolaérettségének értékelési szempontjait, ill. az óvodáskor végére elérendő követelményszinteket az óvoda Pedagógiai Programja tartalmazza. A tanköteles korú gyermekek szülőjével fogadóóra keretében beszélgetünk az iskolára való felkészültségről. Egészségügyi testi, lelki, szociális, és értelmi fejlettséget - a nagycsoportos gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusok, óvodánk logopédusa bevonásával – az intézményvezető rögzíti.

- Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget esetleg korábban eléri, az Oktatási Hivatal a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje az iskolát.

Amennyiben a gyermek fejlődését nyomon követő szakemberek a szülővel egyetértve úgy látják, hogy a gyermek további óvodai nevelése indokolt, akkor ez intézmény vezető határozatban kerül rögzítésre.

- Az egyeztető megbeszélések legkésőbb január 10-ig meg kell, hogy történjenek, hogy a szülőnek legyen ideje a kérelem benyújtására.
- A SNI (sajátos nevelési igényű) gyermek iskolai tanulmányainak megkezdéséhez az SNI típust vizsgáló szakértői bizottság véleményét minden esetben meg kell kérni, amennyiben akkor hatályos szakvéleménye nem tartalmazza a „további egy év óvodai nevelését javasoljuk” mondatot.

- Ha a szakértői bizottság január 18-a előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség (pl. SNI szakvéleménye lett).
- A szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdése halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18. napjáig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez (Oktatási Hivatalhoz).
- Az eljárás ügyintézési határideje 50 (ötven) nap.
- A szülő kérelme alátámasztására, kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat, melyeket a gyermek nevelését végző óvodapedagógusok és az intézményvezető előzetesen ellát aláírásával, illetve az óvoda körpecsétjével.
- Ha a szülő kérelemmel él az Oktatási Hivatal felé, kérjük, hogy minden esetben jelezze gyermeke óvodapedagógusainak!
- Amennyiben az Oktatási Hivatal megküldte a határozatot a szülőnek, kérjük, hogy haladéktalanul mutassa azt be az óvodában, hogy az eredményt rögzíteni tudjuk az információs rendszerben!
- Ha a szülő nem ért egyet a felmentést engedélyező szerv (Oktatási Hivatal) döntésével, a közigazgatási bíróságnál keresetet indíthat.
- A bíróság a keresetlevelet, a bírósághoz történő érkezéstől számított 30 (harminc) napon belül bírálja el, a határozatát ugyanezen határidőn belül írásba foglalja, és a felek részére kézbesíti az Nkt. 8. § (2d) bekezdése, valamint 45. § (6e) bekezdése szerint. Ezzel biztosított a jogerős bírósági döntés meghozatala a tanév első napjáig. Kérjük, hogy a szülő, az óvoda vezetőjének a jogerős bírósági döntést szíveskedjen bemutatni.
- A szakértői bizottság feljogosító szakvéleményének, vagy az Oktatási Hivatal ezt magában foglaló határozatának hiányában meg kell kezdeni a gyermeknek iskolai tanulmányait, így a szülőnek az iskolai beíratások időszakában be kell íratnia az általa választott általános iskola első évfolyamára.

Minden tanköteles korú gyereket be kell íratni az iskolába.

A fenntartó jelzése alapján, ha van olyan a körzetben lakó tanköteles korú gyermek, akit nem járatnak óvodába, akkor az önkormányzat kijelölt személye családlátogatásra megy ki és megbizo-

nyosodik a kisgyerek hollétéről. Amelyik gyermek óvoda, illetve tanköteles és nem jár egy közoktatási intézménybe sem, a város jegyzője szólítja fel a szülőt kötelezettségének teljesítésére.

I. Az óvodai neveléstartalma:

Általános elvek:

Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az alapvető emberi jogok tiszteletben tartására, megerősítésére irányul.

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg. A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben azt óvoda kiegészítő szerepet játszik. A 3-7 éves gyerekek alapvető szociális tanulási formája az utánzás, ezért az óvónő és a dajka modell szerepe kiemelkedő jelentőségű. A minta átvételében az érzelemnek és a beszédnek fontos szerepe van. Az óvodapedagógus és a dajka összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelőmunka eredményességéhez. Ezért biztosítjuk a gazdag érzelmi légkört, nyelvi kommunikációs kifejező készségünk, kulturáltságunk a gyermekek számára állandó minta.

Nevelőmunkánkat a gyermekek egyéni különbözőségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia hatja át. A gyermek egészséges fejlődéséhez a *napirend és a beti rend* biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi szem előtt tartva a játék kiemelt szerepét. Az óvodai nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő, komplexen érvényesülő tevékenység, mely átszövi az óvodai nevelés rendszerét.

1. Az egészséges életmód alakítása

A kisgyermek egészségéért a család mellett óvodánk is felelősséggel tartozik.

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban szerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre építve alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét. Fontos a megfelelő napirend kialakítása, mely elegendő időt biztosít az egyes tevékenységekre így nyugodt légkört teremt a gyermek számára, és kialakul a helyes életritmus. A gyermekek testi és lelki szükségleteinek, valamint rendszeres egészségfejlesztő mozgásigényének kielégítése, az egyéni szükségleteknek megfelelően.

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban az óvodásgyermek *gondozása* kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

A környezeti tényezők segíthetik, vagy lassíthatják az öröklött adottságok kibontakozását. Ezért fontos, hogy az óvoda feltételrendszere, szokásrendje, nevelési hatásai segítsék elő, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően elégítse ki igényeit és szükségleteit, legyen képes a környezetéhez való legoptimálisabb alkalmazkodásra.

Célja:

Testi-lelki elégedettség és harmónia biztosítása, az óvodai életmód szokásainak kialakítása az óvodai életet követő életszakaszra. Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése. A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stressz mentes, és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.

Egészségvédelmi program területei:

Gondozás

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek **testi komfort** kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolat feltételez, A mosdó – wc. használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése, támogatása, szükség szerint fizikai segítség nyújtása a gyermek intim szféráját, ezért nagyon türelmesnek megérettnek kell lennünk.

A *testápolás* terén, akár a kéz, akár az arc megérintése szintén válthat ki elutasítást a gyermek részéről, amit el kell fogadnunk, nem szabad tovakodóan viselkednünk. A papírsebkeendő használatával kapcsolatban felhívjuk a gyermekek figyelmét annak anyagára, a takarékos használatra. Az *öltözködnél* fontos a helyes sorrend megismertetése. Minden korosztálynál fontos a *fogápolás* szokásainak megalapozása. Az *önkiszolgáló feladatok* elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermekek énképét, segíti önállóvá válásukat, Az óvónő, dajka bemutatja, megismerteti, és figyelemmel kíséri a napi élethez szükséges szokások fejlődését, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Mivel minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg, A testápolás szükség szerinti pótlása az óvodapedagógus és a segítők együttes feladata.

Testi nevelés

A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás), természetes mozgásigényének kielégítést, gyermek egészségének, testi épségének védelmét, megőrzését, edzését. A testi nevelés, egészséges életmódra nevelés hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezet lehetőség szerint biztosított. Ehhez rendelkezésünkre áll egy szép nagy udvar, megfelelő játéktérrel, fedett teraszszal, sportszerekkel, udvari játékeszközökkel.

Mozogni lehet otthon, a játszótéren, az óvodában, a csoportszobában, és az udvaron.

Fontosnak tartjuk a megfelelő, kényelmes, természetes alapanyagú, jól szellőző öltözéket a szabadban és a teremben egyaránt.

A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását. Az óvodapedagógus feladata - dajkával megosztva, hogy megteremtse a feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

Évszakonkéntésztákat szervezünk változatos helyszínnel. Napi szinten, rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakításra szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is.

Mentális egészség

A szülő, az óvodapedagógus, egészségügyi szakemberek együttes tevékenysége támogassa a gyermekeket, a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben (dohányzás, alkohol, stb), pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érintő változásokra. :

Levegőzés

A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakulását. Az óvónő törekedjen arra, hogy a mindennapok során lehetőség szerint a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék. A helyi, és az időjárási viszonyok szerint a játék, étkezés, mozgás is a szabadban történhetnek.

Az élethez levegőre van szükség, van jó és rossz, tiszta-szennyezett levegő, szellőztetés, séták, kirándulások alkalmával szerezzenek minél több tapasztalatot.

Pihenés

A legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása — az altatás hangulatához illő mese, halk zene -, a gyermekek egyéni alvásigényének és szokásainak figyelembe vételével a szükséges tárgyi és személyifeltételek megteremtése. Kényelmes, a gyermekek méretéhez igazított fektető használat, „otthoni szagélményt adó alvóka”, és légzést könnyítő-tisztító illóolajos méces, fűtési szezonban a párologtató használata minden csoportban. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak felügyelet nélkül.

A természet szépségeinek élvezete, a szabad természetben való játék öröme, a mozgás szabadsága, a mozgást követő pihenés és nyugalom, a legbiztosabban vezeti el a gyermeket a természet szeretetéhez, védelméhez.

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

A gyermekek étrendjének minőségének és mennyiségi összeállításárajavaslatot adunk az étkezést biztosító szolgáltató képviselőjének. Részesítsük előnyben a vitaminban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, nem csak főtt formában hanem nyersen is. A HACCP ételminőség-biztonsági előírásokat betartva igyekszünk a gyermekeket a számukra eddig ismeretlen ételek ízével, elkészítési módjával megismertetni, közvetve modellt nyújtva ezzel a családoknak is a korszerűbb táplálkozás kialakításához. Az egészséges ételek elkészítése után, a recepteket a szülők részére közre adjuk.

Egészségvédelem, edzés

A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermekek egészségének megóvását. Ezen kívül, nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására, pl. környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerinti fertőtlenítése, és a környezeti ártalmak kiküszöbölésére. Fedett terasz biztosítja a védelmet a káros sugárzás ellen. A csoportszobákban minél több zöld növényt helyezünk el a megfelelő páratartalom biztosítása érdekében. Fontosnak tartjuk, hogy tájékozódjunk a szülőktől az óvodai közösségbe kerülést nemfeltétlenül akadályozó betegségekről, hogy probléma esetén azonnal tudjuk értesíteni a szülőket. A gyermek testi épségének védelme és a baleset-megelőzés magában foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos és tervszerű ellenőrzését valamint karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. A gyermeki gondolkodásmód sajátosságából, valamint a szenzomotoros koordináció zavaraiából adódóan következnek a tipikus gyermekbalesetek (törések, zúzódások), ezek teszik szükségessé az óvónő állandó kontrollját, a tevékenységek figyelemmel kísérését. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyermekeket (konfliktuskezelés, tolerancia).

A levegő, víz, együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Ennek érdekében lehetőség szerint minél több időt kell a szabadban tölteni, az időjárásnak megfelelő ruházatban. Nyáron lehetőség szerint a víz edző hatását ki kell használni. Mindezeknél figyelembe kell venni a gyermekek közötti egyéni különbségeket, egészségi állapotukat.

A szabadban töltött idő alatt fényvédő krémmel óvni kell őket a nap káros hatásaitól. Nyáron erős UV sugárzásakor 11-15 óra között a gyermekek nem lehetnek sem a napon sem az árnyékban. A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás szabályai az SZMSZ-ben található

Feladatok:

- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán. (pl. folyadék)
- A szokás-és szabályrendszer közös alakítása a gyermekekkel.
- A kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, reális, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított értékelése.
- Önállósági törekvések támogatása.
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, kés, villa használata, csukott szájjal rágás, szalvéta használat...)
- Az étkezéseknél a zsír, a cukor, a só arányának mérséklése.
- A szülők meggyőzésével a szénsavas, túlcukrozott, serkentő szereket tartalmazó italok kiiktatása.
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára Való odafigyelés.
- A toalett használat intimitásának válaszfalakkal és függönyökkel történő biztosítása.
- (2,5) 3 éveseknek, illetve egyéni szükséglet alapján a wc- papír használatában, a zsebkenő használatában segítségnyújtás.
- Szükséges mennyiségűwc- papír használatára ösztönzés.
- A fiú szerepnek megfelelő toaletthasználatnak elvárása.
- A wc- lehúzásának igényné alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése, a takarékoság tudatos szokássá alakítása.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság igényének alakítása.
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés..
- A gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges.
- Környezetbarát tisztítószerek előnyben részesítése.
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás.
- Erős napsütés, illetve hideg, szeles időben — egyéni szükséglet szerint a gyermekek bőrnek krémezése,
- A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükség szerinti segítségnyújtás.

- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása.
- A szülők megismertetése a gyermekek egészségét szolgáló ruházatának jellemezőivel: lehetőség szerint természetes anyagból készüljön, kényelmes legyen, gumírozása ne legyen túl szoros, a cipő tartsa a gyermek bokáját.
- A ruhák összehajtásának, az öltözőszekrényben való rendben tartásának megismertetése, elvárása.
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap -10 fokig,
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése légpárásító, illóolajos mécses használata.
- Lefekvés után meséléssel, simogatással a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatása.
- A balesetveszélyes helyzetek elkerülése érdekében, a gyermekek figyelmének felhívása, az óvoda berendezéseinek, eszközeinek, játékainak helyes használatára,
- Közreműködés a gyermekeket fenyegető környezeti ártalmak kivédésében: az udvarra minél több növény telepítése, séták alkalmával a forgalmas, különösen szennyezett területek elkerülése.
- A lázas, beteg gyermek elkülönítése, gondoskodás a felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- Speciális szakemberekkel testi és lelki nevelési feladatok ellátása érdekében együttműködünk (logopédus, gyógypedagógus).

Tevékenységek:

Oldott, kellemes légkörben a szívesen végzett tevékenységeket a gyermekek nem érzik fárasztónak. A mindennapi tevékenységeik során testápolási műveleteket végeznek: mosakodnak, fésülködnek, fogat mosnak, megfelelően használják a mellékhelyiségeket. Rendszeresen, megszokott időben végzik tevékenységeiket. Öltözködésük során ruhadarabjaikat önállóan, illetve segítséggel felveszik, levetik, gombokat gombolják, kötőket kötnek, cipőjüket váltják. Az étkezéshez szükséges tárgyakat használják. A helyi sajátosságokat kihasználva a gyermekek sokat tartózkodnak szabad levegőn az év minden szakában.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyermekek kis segítséggel, szappannal keznek, arcot mosnak anélkül, hogy a mosdóvizet szétfröcskölnék. A szappant használat után a helyére teszik. Ruhájuk ujját felhúzzák, mosás után megigazítják. Használják jellel ellátott törölközőjüket, kis segítséggel szárazra törlik kezüket, arcukat. Használat után törölközőjüket a helyére teszik.

WC-használat után megpróbálják használni a WC-papírt. Ismerkednek a zsebkendő használatával. Szájukat ebéd után kiöblítik. Ha rövid a hajuk, akkor segítséggel megfésülik.

A gyermek a felnőtt irányításával ismerkedik az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkihasználás különböző műveleteivel, azok sorrendjével. Az edényeket önállóan kiválasztják, megfogják, s ízlésesen elhelyezik.

Az étkezéskor az edényekkel, evőeszközökkel önállóan kiszolgálják magukat. Étkezés után visszaviszik az eszközöket a helyükre. Önállóan esznek és isznak. A nem kívánt ételt a tányérjukon hagyják. Az evőeszközöket, kanalat, szalvétát megfelelően használják.

Ruhájukat segítséggel ki- és begombolják, levetik és segítséggel felveszik. Cipőjüket le- és felhúzzák, jó cipőfűzővel segítséggel ki- és befűzik. A különféle eszközöket, a székeket önállóan elve- szik, és használat után a helyükre teszik.

4-5 éves korban

Önállóan tisztálkodnak. Segítség és felszólítás nélkül kezet mosnak WC-használat után, étkezés előtt, a kezüket szennyező tevékenységek után, majd szárazra törlik. Használat után törölközőjüket felszólítás nélkül a helyére teszik. Ruhájukat ujját fel- és letűrik. Ha rövid a hajuk, fésülni szoknak. Önállóan mossák a fogukat. A fogápoló szereket tisztán tartják, a helyére teszik. Használják a zsebkendőiket, fűjják az orrukat.

Az önkiszolgálás készségei gyakorlás útján megszilárdulnak. Az önálló munkavégzés szokásai kialakulnak.

Gondolnak az étel mennyiségének helyes megítélésére. A kanalat, a villát megfelelően használják. Étkezés közben ügyelnek az asztal és a környezet rendjére. Az asztal mellett természetes testtartással ülnek.

Kis segítséggel le- és felveszik felsőruhájukat. Próbálkoznak fehérneműik le- és felvételével. Felnőtt segítségével ki- és begombolják a hozzáférhető helyen lévő gombokat, bekötik a szalagokat. Cipőjüket segítséggel befűzik és próbálkoznak annak megkötésével.

Holmijukat rendben a megfelelő helyre teszik. Ügyelnek a saját ruhájuk tisztaságára. Játékaikat, foglalkozási eszközeiket rendben tartják. Segítséggel összehajtják takarójukat, Rendet tartanak maguk körül. A lábtöröltőt használják.

5-7 éves korban

Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges. Körömkefével tisztítják a körmüket. Ruhájukat ujját fel- és letűrik, begombolják, kikapcsolják. Vigyáznak a WC, mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik,

Fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán, rendben tartják. Hajukat rendben tartják. Zsebkendőjüket használják, helyesen fűjják az orrukat.

A naposi munkát teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el. Segédkeznek az ágyak berakásában, foglalkoztató átrendezésében önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.

Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket.

Önállóan a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek. Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva helyre teszik. Ruháikkal gondosan bánnak, cipőfűzőjüket megkötik. Ha fáznak vagy melegük van, képesek aszerint öltözködni.

Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára. Észreveszik, ha valami hiányzik vagy rendetlen, a rendtelenséget megszüntetik.

Módszertani alapelvek:

- A napi életritmus tervezésénél az óvónő tudatosan vegye figyelembe a gyermekek óvodában eltöltött idejét és élettani szükségleteiket, a családi nevelést kiegészítve.
- Segítse a gondozási szokások kialakítását az egyéni sajátosságok figyelembe vételével.
- Fokozott gonddal biztosítsa a balesetmegelőzést.
- Tegye lehetővé, hogy a szülő maga győződjék meg gyermeke problémáiról az óvodai tevékenység közben, mert így elérhető, hogy jogának, szerepének tiszteletben tartásával a gyermek nevelése, fejlesztése bizalmon alapuló, közös üggyé váljék.

Kapcsolatok:

- A nevelési terület kapcsolatban van az anyanyelvi neveléssel, mert az óvónő verbális kapcsolatba kerül a gyermekekkel.
- A testi neveléssel, mivel az egészséges életmódra nevelés a mozgás másik nagy területe. A napos munkák során, az étkezési szokások kialakításánál fejlődik az esztétikai érzék, a környezet tisztaságára való igény.
- A külső világ tevékeny megismerésére való neveléssel: a séták, kirándulások során közvetlen kapcsolatba kerülnek a természettel, ezáltal tapasztalatszerzésre is lehetőségük nyílik.

2. Érzelmi nevelés

Az „én” fejlődésben a 3-7 éves szakasz kiemelt jelentőségű. A 3-4 évesekre jellemző az önérvényesítő, én központú magatartás, 7 éves kor végére a gyermek a kezdeményező, együttműködő. Ez természetesen csak csoporthelyzetben valósulhat meg.

A környezeti hatások közül a család szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, amely a kisgyermeket formálja. A családi nevelés mellett az óvodának van fokozott feladata, hisz a gyermekszemélyiségén belül elsősorban az érzelmek dominálnak.

Ezért kiemelt fontosságú, hogy érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs, családi légkör vegye körül.

Ennek első lépcsőfoka a **beszoktatás**, amikor megismerhetjük a gyermeket.

Fontos, hogy az óvónő tudatosan készüljön a beszoktatásra, hisz az első találkozás alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő viszonyt.

Célok:

- Barátságos, derűs légkör kialakítása, melyben minden gyerek biztonságban érezheti magát.
- Már az óvodába lépéskor kedvező hatások érik a gyermeket.
- Erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságok fejlesztése: figyelmesség, egymás elfogadása, ésszerűség, fegyelmezett viselkedés, együttműködés, megfelelő viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősségtudat, szabályismeret, szabályok elfogadása, mások tolerálása, különbözőségek elfogadása.
- Az óvodapedagógus - gyermek, gyermek-dajka, gyermek- gyermek kapcsolatot, pozitív attitűdjellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- Gyermekek különbözőségének elfogadására nevelés.

- Közös élményekre épülő tevékenységekgyakorlása.
- A gyermek tudjon rácsodálkozni az őt körülvevő jóra, szépre, becsülje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldre való kötődésalapja.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű azelhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek sajátos törődést igényelnek / logopédus, fejlesztőpedagógus/.
- Legyen kialakított és elfogadott szokás és normarendszere, hagyománya, mely elmélyíti az összetartozást, együttérzés élményét és általa gazdagítja a gyermekek érzelmi intelligenciáját.

Feladatok:

- A napirenddel megteremtjük a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételeket.
- Lehetőséget adjunk arra, hogy a gyermekek a tevékenységeiket szabadon választhassák meg.
- Bevonjuk a gyerekeket a csoportszobájuk alakításába szívesen.
- Munkánk során igyekezzünk elérni, hogy a csoport tagjai figyeljenek egymásra, legyenek türelmesen egymás iránt.
- Segítsük, hogy különböző tevékenységek végzése közben együttműködve, közösen oldhassanak meg feladatokat, érezzék a közösen végzett tevékenység örömét, eredményét.
- Teremtsük meg saját hagyományainkat.
- Élmény befogadás képességének fejlesztése.

Fejlődés jellemzői:

- Ragaszkodik csoporttársaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez.
- Igényli a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazását.
- A játékszereken megosztja társaival.
- Segítik egymást a tevékenységekben.
- Türelmesen meghallgatják társaikat és a felnőtteket.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikál.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesz.
- A felnőtt kérése nélkül is segít társának, együtt érez a közösség tagjaival.
- Tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, óvoda dolgozóival, vigyáz munkájának eredményére.
- Törekszik a konfliktus helyzetek önálló megoldására.
- Tevékenységeit türelmesen, a megbeszéltek alapján végzi, és be is fejezi.
- Készen áll az iskolai életfelfogására.

Módszertani alapelvek:

- Az óvónő és segítők viselkedése legyen mindig modell, legyen hiteles.
- Határozott, barátságos, szeretetteljes, őszinte óvónői magatartás.
- Az egyéni sajátosságokhoz igazodó bánásmód.

- Az óvónő részéről a gyermek érzelmi elfogadása, magatartásának megértése.
- Gyermeket segítő ösztönzőbizalom.
- Az óvoda dolgozóit tűrő és konfliktusmegoldó képességjellemzője

3. Szocializáció, közösségi nevelés

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának szokás és normarendszerének megalapozása.

A személyiségfejlődésben az első életévet követően fokozatosan az intézményes nevelés szerepe lesz meghatározó. Az óvodába kerüléssel veszi kezdetét a **családtól való leválás**, amivel a kisgyermek életében változások egész sora indul el.

Megkezdődik intézményi keretek között a társas együttélés eszközeinek és az együttélés szabályainak folyamatos elsajátítása, amely lehetővé teszi a sikeres társadalmi beilleszkedést. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzetiség identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az **óvoda** az első hely, ahol a formális szerveződés szabályai határozzák meg a mindennapok történéseit, ugyanakkor itt még erőteljesen érvényesülnek a családi élettér sajátosságai.

A gyermek figyelme, érdeklődése egyre inkább a családon kívüli személyekre terelődik, személyes kapcsolatrendszer kibővül. A felnőttekhez így az óvónőkhöz kötődését alapvetően befolyásolja a szülőkkel kialakított kapcsolódási mintája. Másrészt a **gyermekközösségben teljesen új tapasztalatokra is szert tesz. Megismeri** a vele egykorú gyermekekkel folytatott együttlét előnyeit, a **közös játék örömet, viselkedésének szociális következményeit**, és az eltérő csoport helyzet hatásait. De fontos élményeket gyűjt a két személy között kibontakozó viszonyról is: az **ébredő barátságokat** követik majd a későbbi iskoláskor igazi barátságai.

Az óvodásgyermek számára elsődlegesen a vágyak és indulatok szabad kiélését kell biztosítani. Mindez elfogadó, kellő szabadságot adó közösségben jöhet létre, ahol különböző tevékenységformák, játékok, mozgásos tevékenységek segítik a feszültségek átélését, a gyermekek szükségleteinek kielégítését.

Másfelől az óvoda a világ megismerését, társadalmi műveltségbe, kultúrába való bevezetését is szolgálja, amely ismeretszerzés ebben a korban látens tanulással történik.

A rajzolás, festés, éneklés, versmondás, mese és zenehallgatás által a gyermekek fontos érzelmi élményekkel gazdagodnak. Alkotásaikban a kíváncsiság, a felfedezés, a kreativitás öröme nyilvánul meg.

Megismerkednek a rend szépségével, és formálódik esztétikai ízlésük.

Az óvónő személyiségének modell értékű viselkedésével hat a csoportszerveződés folyamatára, a gyermekközösség alakulására. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvodába együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott, speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Feladatok:

- Az óvónó biztosítsa a gyerekek számára a gazdag, változatos tevékenységet, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő váltakozását.
- Ügyeljen arra, hogy a gyerekek szabadidejükben tevékenységeiket szabadon választhassák meg.
- Vegye figyelembe a napirend kialakításakor, hogy óvodánkban tágas udvara van.
- Tegye lehetővé a napirend rugalmas összeállításával, hogy az előre nem tervezett, de a gyerekek személyiségfejlődését szolgáló események is beillesztésre kerülhessenek.
- Vegye figyelembe a gyerekek önállóságának ' és ügyességének fejlődését.
- Biztosítson lehetőséget arra, hogy a napirend rugalmasan alkalmazkodjék az évszakokhoz.
- Tartsa szem előtt, hogy a közeli és távolabbi célok megközelítése összefüggjön a gyerekek életkorával és a csoport sajátosságaival. .
- Segítse elő, hogy a gyerekek „értudata” megerősödjék, „énképe” a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék.
- Tegye lehetővé a gyerekek zökkenőmentes beszoktatását.
- Segítse elő, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, hogy az „én és a másik” elkülönüljön.
- Ösztönözze a kölcsönös segítségnyújtásra a gyerekeket.
- Fokozatosan alakítsa a gyerekek tűrő- és konfliktus megoldó képességét.
- Teremtse meg az óvónó az egy időben, de egymástól függetlenül folyó tevékenységek, a közös és egyéni foglalkozások, valamint a játék zavartalanságának feltételeit.
- Törekedjen arra, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és élményei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe.
- Az óvónó személyes példaadásával törekedjen a másság elfogadtatására, a gyermekközösségen belül.

Tevékenység:

A közösségi nevelés eredményeként a gyermekek szívesen kapcsolódnak az óvodához, óvónőjükhez, a hozzájuk érzelmileg közelálló társakhoz. Csoportjukkal azonosulnak, örömet szereznek nekik a közös tevékenység, az együttes élmények magas érzelmi hőfoka. Szívesen teszik magukévá a közösségi szokásokat, szívesen segítenek egymásnak. Egyre jobban eligazodnak abban is, melyik társuknak mire van szüksége, és megkísérlik a segítségnyújtást. Pozitív közösségi-érzelmi beállítódásukat elsősorban cselekedeteik fejezik ki, de olykor képesek ezeket szóban is indokolni. A gyerekek között alakuló kapcsolatokban jelentős szerepe van a beszédnek (verbális kommunikáció). Meghitt beszélgetések alakulhatnak ki az óvónő és a gyerekek, valamint a gyerekek és gyerekek között. A speciális szükségletű gyermekeket fejlettségüknek megfelelően bízzuk meg kisebb feladatokkal.

Bábokkal azonosulva teremtsenek kapcsolatot óvónőikkel, társaikkal.

Részt vesznek az ünnepek és óvodai események rendezvényein, átélnek mit jelent nagyobb közösség tagjának lenni,

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A megkívánt játékszert többnyire elkérik egymástól, átadják, ha tőlük kéri, megvárják, amíg megkapják. Megköszönik, ha kapnak valamit, visszaköszönnek. Óvatosan bánnak a játékszerekkel és más használati tárgyakkal. Vigyáznak egymás holmijára. Társaikat nyugodtan hagyják játszani, énekelgetni, rajzolgatni. Kezdenek segíteni egymásnak. Étkezésnél csendesen beszélgetnek. A kulturált étkezés szokásait betartják. Szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak együtt. Érdeklődnek egymás iránt, tekintettel vannak egymásra. Kezdenek kialakulni az együtt játszó párok, kis csoportok. Ha erre szükség van, bizalommal fordulnak az óvónőhöz, segítséget kérnek tőle. Kezdenek eligazodni csoportjuk életében, napirendjében.

4-5 éves korban

A gyermekek a korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmazzák. Köszönnek az óvónőnek, a dajkának és azoknak a társaiknak, akikkel játszani kezdenek, vagy akiktől elválnak. Segítik egymást öltözés, étkezés, séta közben. Eszreveszik a rendetlenséget, és az óvónő irányításával aktívan részt vesznek megszüntetésében. A foglalkozáson jelzik, ha közölni valójuk van. Megvárják, amíg társuk befejezi mondanivalóját. Jól érzik magukat az óvodában. Keresik a közös tevékenység lehetőségeit. Tudatosodik bennük, hogy összetartozó csoportot alkotnak. Az óvónő vezetésével kapcsolatot alakítanak ki az óvoda többi csoportjába járó gyermekekkel. Elfogadják - elsősorban érzelmi alapon - az óvónő kérését, útmutatását. Bizalommal fordulnak az óvónőhöz és társaikhoz, ha valamit közölni akarnak, vagy segítségre van szükségük.

Figyelnek egymás játékára, alkotására, meghallgatják egymást. Kialakul néhány gyerek iránti tartóssabb rokonszenvük. Sérelmeiket, konfliktusaikat igyekeznek az óvónő segítségével feloldani. Tevékenységeikben egyre önállóbbak.

5-7 éves korban

Az eddig kialakult szokások a gyermekek igényeivé válnak, amelyeknek természetes módon tesznek eleget. A közös tevékenységekben aktívan vesznek részt. Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat. Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg az óvónő és társaik közlését, kérdését. Önként vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a foglalkozásba. Az óvónő útmutatásainak megfelelően végrehajtják a feladatot.

Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel. Ébredszik bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek. Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés.

Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit. Az óvodai közösség életét zavaró megnyilvánulást tapasztalva kísérletet tesznek a megoldásra. Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását. Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent vagy érdeklődésüket már nem köti le.

Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre szükség van. Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben. Alakul a csoport közhangulata, közvéleménye.

Módszertani alapelvek:

- Törekedjen arra az óvónő, hogy koordinálja a különböző csoportok napirendjét, a csoportok közös tevékenységét, a csoportok közötti kölcsönös segítségnyújtást.
- Törekedjék arra, hogy a gyerekek napirendje a családban lehetőség szerint az óvodáéval összhangban legyen, és harmonikusan egészítse ki egymást.
- Vegye figyelembe, hogy a differenciált egyéni bánásmód alaptétele, a módszerek, eljárások egyénre szabottsága.

- Törekedjék arra, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő tevékenységet folytathassanak és abban minden gyerek a saját képességének leginkább megfelelő szinten vehessen részt.
- Törekedjék arra, hogy minden gyerek -egyéni fejlettségének megfelelően - képes legyen azonosulni a közösségi-erkölcsi igényekkel, kívánalmakkal.
- Vegye figyelembe, hogy a közösségi élet normáit kifejező szokások alapozzák meg a közösségi beállítódást és a fejlettebb közösségi magatartás alakulását is.

Kapcsolatok:

A közösségi nevelés-szocializáció szoros kapcsolatban van az anyanyelvi neveléskommunikációval, mert a gyerekek közös tevékenységeik során használják a párbeszéd különböző formáit, beszélgetnek.

A vizuális neveléssel is kapcsolatban van, mert az ünnepekre való készülődéskor pl. díszítéssel, környezetüket ünnepivé varázsolják. A játékkal alapvető kapcsolata van, mert a játékban alakulnak ki azok a tulajdonságok, amelyek segítik a csoportba való bekapcsolódást, hogy minél boldogabb és megbecsült tagjává válják a gyermek.

A munkával is szoros kapcsolata van, mert a munkavégzés során fejlődik a felelősségérzet, az akaraterő, a tevékenység befejezésének igénye, a céltudatosság stb.

Az irodalmi neveléssel, mert az ünnepekre versekkel, mesével, dramatizálással, bábozással készülnek a gyerekek.

A zenei neveléssel is kapcsolata van, mert mondókákkal, dalokkal, énekes játékokkal, teszik színebbé az ünnepeket.

4. Az anyanyelvi, értelmi nevelés

Az anyanyelvi nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósításának minden mozzanatában. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása- helyes mintaadással- az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű. Különösen a beszédkezdés fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, és a válaszokra szükséges figyelmet fordítani.

Az embert a beszéd kapcsolja a többi emberhez, és a beszédben tudja megérteni a külvilágot.

Mozgás, beszéd, és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődik.

A beszédfejlődéshez állandó társas kötődés, megfelelő (anya, gyermek, család) kapcsolatok és környezet szükségesek, megfelelő idegrendszer, ép beszéd-és hallásszervek kellenek. A valódi **anyanyelvi nevelés alapja: az óvoda szóbeli közlést kiváltó derűs légköre.**

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretér, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani

Fejlesztő munkánk az értelmi képességek kibontakoztatása tekintetében, ebben a korban /3-7/ év legintenzívebben fejlődő pszichikus funkciókra összpontosít, úgymint mozgás, testséma, prevenció és verbalitás.

Miután az óvodás korú gyermekek alaptevékenysége a játék, így az értelmi képességek kibontakoztatása a játékon keresztül történik, nem elszakítva a nevelés többi területétől, az érzelmi- szociális és testneveléstől.

Az óvodai nevelésben kiemelkedő helye van a játéknak. A játéknak mely a kisgyermek elemi szükséglete, legfontosabb és leginkább fejlesztő tevékenysége.

Mi ezt valljuk, és ennek megfelelően szervezzük napjainkat.

A játék mellett nagyon sok olyasfajta élményt nyújtunk gyermekeinknek, amelyet aztán későbbi játékokban kiteljesedve gazdagítják személyiségüket, erősítik bennük az összetartozás érzését.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és alkotóképesség fejlesztése.

Feladatok:

- Kísérje figyelemmel az óvónő a gyermekek óvodába lépése pillanatától, annak beszéd-készségét, beszédprodukciónak minőségét és beszédértését,
- Anyanyelvi játékokkal, nyelvi gyakorlatokkal és dramatikus játékokkal segítse a gyermekek beszédfejlődését, beszédértését.
- Törekedjen a gyermekek szókincsének gyarapítására, bővítésére.
- Az óvónő kérdéseivel is fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre őket.
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelje a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Biztosítson időt és módot arra, hogy válaszoljon a gyermekek kérdéseire. Beszédében törekedjen a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására.
- A beszédtechnikai hibákat mind a spontán beszédnél, mind a vers és mesemondásnál mintaadással korigálja.
- A beszédhibák feltárását és javítását a helyi szakember bevonásával végezze.

Tevékenységek:

- A játék során kialakult társas kapcsolatok fejlesztik a gyermekek beszédét. A szerepjátékokban utánzással, modellkövetéssel, szóban, hangléjtésben, mimikában, gesztusban azonosulnak szerepükkel. A szituációs játékokban gyakorolják a különböző beszédhelyzetekhez illeszkedő beszédmódok, nyelvi eszközök használatát. Megtanulják a szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságait, az élet különböző színterein.
- A bábjátékokban gyakorolják az elbeszélő és párbeszédes beszédformákat. A helyzet

megkívánta hatás eléréséhez megtanulják, hogyan bánjanak hangjukkal (hangszín, hangerő, hangmagasság). A játékukban a mese újraélése során a játékos beszédgyakorlatokat (állathangok stb.) végeznek.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek főképpen arról, ami összefügg saját cselekvésükkel, a velük megtörtént eseményekkel. Ismerik a környezetükhöz tartozó tárgyak és a megszokott jelenségek nevét. Ismerik azokat a legfontosabb szavakat, amelyek a tárgyak, személyek szembetűnő tulajdonságait, mozgását, cselekvését jelölik. A megismert új szavakat, kifejezéseket, szófordulatokat más hasonló beszédhelyzetekben alkalmazzák.

Leggyakrabban kérés, kérdés, felkiáltás formájában nyilatkoznak meg. A mondatok, mondatrészletek (szólamok) hangsúlyozása esetleges, gyakran nem felel meg az értelem, érzelem vagy a ritmus által megkívánt hangsúlynak. A szólam, a mondat első szótagjának, szavának nyomatékosítása gyakran hiányzik vagy elmosódik. A kérdő mondatok hanglejtése általában véghangsúlyos. A beszédhangokat egymástól megkülönböztetve, pontosan hallják. A magánhangzók és a mássalhangzók nagy részét tisztán ejtik.

4-5 éves korban

A gyermekek bátran, szívesen beszélnek. Elmondják korábbi élményeiket, azt, hogy mit csináltak előzőleg, s mit akarnak most csinálni. A felnőtthöz fűződő beszédkapcsolatokat a "miért?" kérdések sora jellemzi. Értik és használják az ismert szavakat akkor is, ha az azokkal jelölt tárgyakat, személyeket nem szemlélik közvetlenül. A megismert szavakat, kifejezéseket, szófordulatokat a szokásostól eltérő beszédhelyzetben is jelentésüknek megfelelően értik és használják. Gondolataikat érthetően, összefüggően tudják kifejezni, közölni, tanulni, mesélni. Szóbeli kifejezőmódjuk gyakran összefolyó, sok ismétléssel, fölösleges kötőszóval.

Társaik beszédére odafigyelnek, és igénylik, hogy őket is figyelmesen hallgassák meg. Alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait, a figyelemfelhívást, a köszönést, udvariassági kifejezéseket. A beszédhelyzethez illeszkedően, és az anyanyelvnek megfelelő hanglejtéssel használják az állító és tagadó mondatokat, a felkiáltást, a felszólítást, az óhajtást.

5-7 éves korban

A gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket. Összefüggő beszédükben, elbeszélésükben sok a szóismétlés, kötőszóhalmozás. Elbeszélésük folyamatos, de gyakran még nem követik a történések logikai, időbeli sorrendjét. Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot. Nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, többnyire végigvárják a másik megnyilatkozását. Saját kérdéseiket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják. Beszédjüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik. Tisztán ejtenek minden beszédhangot.

Módszertani alapelvek:

- Ösztönözze az óvónő a gyermekeket arra, hogy egymás között és a felnőttekkel is bátran megnyilatkozzanak, érdeklődéssel figyeljék egymás beszédét.
- A felzárkóztatás ütemét sohase siettesse, erőltesse, mert gátlás kialakulásához vezethet.
- Tegye lehetővé, hogy játékidőben az esetleges várakozások perceiben a gyermekek hangfejlesztő játékokat játszanak, amelyek a beszédhangok megkülönböztetésére és a kialakult hangok rögzülésére szolgálnak.

Kapcsolatok:

Az anyanyelvi nevelés- kommunikáció áthatja az egész óvodai nevelést, a gyerekek játékát és az összes tevékenységét.

Az anyanyelvi nevelés kapcsolódik a meséléshez, verseléshez, mert a mese, vers és irodalmi alkotások eljátszása, elmondása, újraélése közben fejlődik a gyermekek nyelvi emlékezete, lehetősége van az összefüggő beszéd és a párbeszéd gyakorlására. Bővül szókészletük, megismerkednek nyelvi fordulatokkal, kifejezésekkel, szólásokkal, stíláris, eszközökkel (pl.: hangutánzás, hangfésítés).

A közösségi nevelésben megnyilvánuló kapcsolatteremtési vágyuk, megnyilatkozási szándékuk, használják a párbeszéd különböző, az együttműködést elősegítő kifejezéseit, az odafordulás udvarias beszédformáit.

A munka jellegű tevékenységek során szoros beszédkapcsolatba kerülnek társaikkal, felnőttekkel egyaránt. A szabályok, az eszközhasználat és az eljárás módjának közlése, az utasítás **negértése**, segíti a beszédfejlődést, bővíti a szókincsüket.

A rajzolás, mintázás, kézimunka során a nyelvi és a képi formai ábrázolás gyakori együttes alkalmazásával felismerik, hogy valamely élményt, érzést, eseményt, többféle módon is ki lehet fejezni. A beszéddel kísért ábrázoló tevékenység jó gyakorlási forma a beszédhibás főleg a dadogógyerekek számára, mert a párhuzamos tevékenység közben a nyugodt, meg nem akadó szép beszéd élményét élhetik át.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc: a hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés dallama, a szabályos lüktetésű ritmus, a tempó és tempóváltás gyakoroltatásával az élő beszéd érzelmeket tükröző, jelentést hordozó elemeit gazdagítják. A fogalom párok bővítik a gyerekek szókincsét, melyeknek megértését és használatát cselekvés, éneklés közben sajátítják el.

A külső világ tevékeny megismerése: lakóhelyünk és természeti környezetünk a családi az óvoda személyi kapcsolatainak, tárgyainak, a tárgyak tulajdonságainak megismerése, gazdag anyaggal járul hozzá az anyanyelvi neveléshez.

A matematikai képességek kialakulását segítő tevékenységek révén a beszéd és a gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik. A gyermekek megnevezik a használt tárgyakat, eszközöket, anyagokat és az ezekhez való cselekvéseket. Szabályokat tudnak megfogalmazni.

A mozgás során: a gyermekek a gyakorlatokat szóbeli leírás, útmutatás alapján hajtják végre, szóbeli utasítás nyomán cselekednek, hangolják össze mozgásukat. A tevékenységek végzésekor szabályt alkotnak és betartják. Gondozáskor a gyermekek szóban fejezik ki szükségleteiket, kívánságaikat, ezáltal szókincsük is bővül.

5. Erkölcsi nevelés

Mai világunkban különösen fontos, hogy szülőként és nevelőként is értékeket közvetítsünk gyermekeink felé. Mindezek alapján úgy gondoljuk, hogy megérett az idő az értékek közvetítésének újragondolására. A gyermekeknek tapasztalatunk szerint szükségük van világos és kötelező korlátokra, ezzel egyidejűleg szabadságra. Az óvodáskorú gyermekek különösen fogékonyak a látott példák befogadására, utánzásra. Az, amit hétéves korukig látnak, meghatározóan hat későbbi életükre.

Az öt erkölcsi alapérték:

- az igazság
- a helyes viselkedés
- a békés együttélés

- aszeretet
- azerőszakmentesség

Az öt erkölcsi szükséglet, mely gyermekekre, felnőtte egyaránt vonatkozik. A gyermekek az értéket nem beszéd, hanem cselekvés által, szituációkban ismerik meg, s ez által válik majd életük részévé. Ezért az értékek átadása naponta történik, közösen éljük meg azokat. Természetesen a gyerekek életkorát figyelembe véve játékos formában, tevékenyen, eszközök segítségével, részekre bontva tesszük ezt.

A gyermekek számára fontos, hogy ki tudják mutatni érzéseiket, tisztába legyenek azokkal. A beszélgetések által megtanulják a gyerekek, hogy minden ember lehet szomorú, vidám, félhet valamitől.

Világos és egyértelmű elvárásokat kell közvetítenünk. A gyermekeket a szabályokkal védjük, egyben biztonságot is teremtünk számukra.

Az értékek közül egyik legfontosabb a **szeretet**.

A szeretet kifejezésének formái: figyelem, ölelés, nevetés, érintés.

Az óvodapedagógus feladata, hogy pozitív megerősítéssel járuljon hozzá a gyermek egészséges személyiség fejlődéséhez.

II. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai:

1. Játék

A játék a gyermek alapvető tevékenysége. A játék a valóságot tükrözi. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos, gyakran átalakított formában.

A játék formáinak, tartalmának gazdagítása a gyermekek képességeinek fejlődését segíti elő.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Óvodapedagógus feladatai:

- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét, fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.
- Az óvónő közvetve irányítsa azt, akkor lépjen közbe, ha zavarják egymást, balesetveszélyes, amit csinálnak vagy a konfliktust nem képesek megoldani.
- Az óvónő biztosítson minél több élményt természeti és társadalmi környezetünkből, nyugodt légkört, megfelelő helyet, lehető legtöbb időt a játékra.
- Játék közben fejlessze a gyermekek beszédképességét.
- Az óvónő tegye lehetővé, hogy a gyermekek hangulatai, érzelmei szabadon megnyilvánulhassanak.
- Szerezzen tapasztalatokat a játék megfigyelése alapján a csoport és az egyes gyerekek fejlődéséről.
- Ismerje meg a gyerekek otthoni játékfeltételeit.

A gyermek szabadon dönthet, hogy mikor, kivel, hol, hogyan játsszon. A megfelelő eszközök anyagok a csoportszobában is álljanak állandóan a gyerekek rendelkezésére.

A játékot színesebbé teszi a sok új ötlet. Fogadjuk el a gyerekek ötleteit, hallgassák meg egymást, tudjanak önfeledten játszani.

Az óvónő segítségével alakítsanak ki elkülönített kis kuckókat, mesesarkot, ahol elmélyedhetnek a mese világában.

Az udvaron sok nagymozgásos tevékenységet folytassanak.

Az óvónő segítse elő az udvari szerepjátékok kibontakoztatását /népi játékok, ügyességi, és sportjátékok/. A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik és folyamatosságát igyekezzen az óvónő fenntartani.

A kicsik egész nap játszanak egymás mellett vagy néha összeverődve. 5-7 évesek már összeszokott csapatban, barátokkal már több napon keresztül is folytatják önfeledt játékukat.

A tevékenységhez kapcsolódó beszéd már kiscsoportban is háttérbe szorítja a hang és beszéd játékos gyakorlását, de azokat a gyerekeket, akik, kevésbé közlékenyek, beszédkedvükben gátoltak, éppen ez a játék segítheti a fejlődésben. A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták.

A **gyakorló játék** kiindulópontja véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely örömet okoz, újra és újra ismétlésre készíti a gyermekeket.

A játék ezen fokán a gyerekek a felhasznált anyagok, eszközök, tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével ismerkednek.

A **konstrukciós játékból** létrejövő alkotások mellett fontos szerepet kapjon az előre elgondolt, meghatározott céllal végzett építés. A gyerekeket az alkotás öröme, a sokféleképpen összeállítható játékszer és építőelem felhasználása ösztönzi a konstruálásra.

A valamit alkotni igénye, öröme kreativitásuk mellett értelmi és társas képességeiket is sokoldalúan fejleszti.

A nagyobb gyerekek játékában megjelenik a **szimbolikus szerepjáték**.

A vállalt szerepeken keresztül ábrázolják a valóság számukra lényeges mozzanatait, miközben sokoldalúan megnyilvánulnak, alakulnak a gyerekek közti társas kapcsolatok, az együttműködés a kölcsönös alá és fölé rendelés, a közös tevékenység.

Ahhoz, hogy a gyermekek játékelgondolása fejlődjön, a játék témájához kapcsolódó szerepek és az ennek megfelelő magatartás, fokozottan megkívánja a társra figyelmet.

Ennek egyik feltétele szükségletek késleltetése az elgondolások módosítását.

Mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük alapján, megértik környezetük egyszerűbb jelenségeit és készek ezeket játékukban újra alkotni.

A játszócsoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki. Ebben a korban fokozódik a mesedramatizálás igénye. A gyerekek bábozzák, dramatizálják a meséket.

Ennek egyik feltétele, hogy az irodalmi alkotások érzelmileg megragadják a gyerekeket és valóban esztétikai élményt jelentsenek számukra.

Az óvónő a gyerekek kezdeményezéseihez kapcsolódva segítse a megvalósítást.

A bábjátékban a gyerekek közvetlenül nyílnak meg, játéktevékenységük a környezethez való viszonyukat, az átélt cselekvés vagy történés általuk felfogott tartalmát tükrözik.

Az óvónő szerettesse meg a szabályjátékot.

A szabályjátékban a gyermekek önállósága a szabály önkéntes vállalásában és nem a szabályok önkényes megváltoztatásában fejeződik ki.

A gyerekek akár nyernek, akár veszítenek, a szabályjátékban is tanulják a helyes magatartás alapvető formáit: a szerénységet, mértéktartást, az eredményekre való törekvést.

Szabályjátékok egyes fajtái, főként a gyerekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik.

Mozgásos szabályjátékokhoz tartoznak:

- testnevelési játékok
- dalos-mondókás népijátékok
- fogócskák
- bújócskák
- körjátékok, szembekötősdí
- labdajátékok
- mozgásos versenyjátékok

Értelmi képességeket fejlesztő játékok:

- különbözőtársasjátékok
- képeskirakók
- kártyajátékok stb.

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, párbeszéd kialakulására. A szerepválalásával fejlődhet szókincsük, kifejezőképességük, artikulációjuk.

A gyerekek sokat ismétlegessék a verseket, meséket. Ügyeljenek a szavak tiszta ejtésére. Fejezzék ki a mese cselekményét mozgással. Mindennap meséljünk. A mese kezdetét jelezze például gyertyagyújtás. Várjuk meg míg csend lesz és mindenki a mesét hallgatja. A mesélést énekkel is befejezhetjük.

Meséljenek, verseljenek szívesen tevékenység közben is a gyerekek. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallgassák, hogy azt követő héten eljátszhassák, különbözőképpen megelevenedjenek a mese alakok.

Célja:

- Örömmel, önfeledten játszik.
- Képes élményei eljátszására.
- Egyéni ötlet alapján épít, konstruál.
- Szívesen vállal szerepeket.
- Betartja a társas viselkedés elemiszabályait.
- Betartja aszabályokat.
- Játéka elmélyült éskitartó.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyakorló játékban a gyerekek a játékos mozgást mindig ugyanabban a formában, ugyanolyan szabályok szerint ismétlik, ezekhez a szabályokhoz ragaszkodnak. Máskor játékszereket és eszközöket rakosgatnak valamilyen maguk alkotta játékszabály szerint. A hangok, a szótagok, szavak stb. ismétlés útján válnak játékká. A játék szempontjából nem a szöveg, hanem annak ritmusa és a sokszor hozzákapcsolódó mozgás a lényeges számukra.

A szerepjáték során elsajátítják, és már betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat. Jól érzik magukat társaik között, szívesen játszanak egyedül, egymás mellett,

vagy két-három gyerekből álló csoportban. Képesek olyan szerepjátékok kezdeményezésére, és eljátszására, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak, amelyekben a résztvevők különböző jellegzetes műveleteket végeznek, különböző szerepeket töltenek be.

A barkácsolás előkészítéseként az óvónő a gyerekek bevonásával készítsen kevésbé munkaigényes, kiegészítő játékszereket.

A babázásban elsősorban a bábu mozgása kelti fel a gyerekek érdeklődését, mivel számukra a cselekvés kifejezőbb, mint a szó.

Az építőjáték során az óvónő feladata, hogy lehetővé tegye a gyerekek számára az összerakosgatás és szerkesztés örömeit.

Csak azt a szabályjátékot fogadják szívesen, amelyben nincs különösebb kötöttség, és nem szükséges hozzá az egész csoporttal való együttműködés sem.

4-7 éves korban

A gyakorló játék tartósan csak akkor jelentkezik, ha a gyerek fejlődésében lemaradt, képességei fejletlenek, tapasztalatai, élményei szegényesek, vagy amikor egy új játékszer, eszköz használatát még nem ismeri. Gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

4-5 éves korban tartósan kialakul a kisebb-nagyobb csoportokban együttjátszás igénye. Mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük alapján megértik környezetük egyszerűbb jelenségeit, és képesek ezeket újraalkotni.

5-7 éves korban megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, tevékenységük logikáját. Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóan a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában. A játszócsoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.

4-5 éves korban a gyerekek segítsenek az óvónőnek a játékok megjavításában.

5-7 éves korban az óvónő segítse elő, hogy a barkácsolás, a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, alkotórésze legyen.

4-8 éves korban a konstruáló, építő játékelemekből játékszereket is tudnak készíteni a gyerekek. Az építés, a konstruálás gyakran a szerepjátékokhoz kapcsolódik. A konstruálás fejlettebb fokán a gyerekek mind igényesebbé válnak alkotásaikkal szemben. Az óvodáskor végen alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, és képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.

4-5 éves korban már olyan szabályjátékok is választhatók, amelyek megkívánják, hogy a győzelem elérése érdekében a gyerekek egyéni kívánságaikat egyeztessék társaik érdekében,

5-7 éves korban választhatnak olyan szabályjátékot is, amely nagyobb ügyességet, vagy nagyobb szellemi erőfeszítést igényel.

Módszertani elvek:

- Az óvónő élje bele magát a gyerekek által elképzelt, megteremtett játékhelyzetbe, és ezt megértve tapintatosan működjön együtt velük.
- Tartsa természetesnek, hogy a gyerekek játékának színvonala különböző, igazodjék az adott fejlettségi szinthez.
- Tartsa lényegesnek, hogy a közös játékban a gyerekek érdeklődéssel, aktivitással, igazi játékkedvvel vegyenek részt, hogy minden gyerek szabadon és minél elmélyültebben játsszon.

Kapcsolatok:

A környezet megismerésére neveléssel, mert az élményeit, tapasztalatait természeti és társadalmi környezetéből meríti.

Szoros kapcsolatot mutat a játék az anyanyelv-kommunikációval, ment nagymértékben segíti a kommunikációs és verbális képességek fejlődését. A fogalomhasználat, az érzelmi állapot kifejezése, beszéd és előadás, technikai eszközök alkalmazása terén is nagy szerepe van.

A játékban a szocializáció, közösségi nevelés is megjelenik, mivel a gyerekek szociális fejlődése biztosított, lehetősége nyílik a játszótársak megválasztására - együttműködésre vagy elutasításra - a problémahelyzetek és a konfliktusok megoldására, a társakkal való egyezkedésre.

A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermekek életében, mert benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség megjelenik. Eredményeképpen alapozódnak a képességek és alakul a magatartás.

2. Munka jellegű tevékenységek

A személyiség fejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásában azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység.

A munka végzése közben az óvónő céltudatos irányításával a gyerekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek.

Minden munka tevékenység újabb tapasztalatok forrását jelenti.

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyankészségek tulajdonságok alakulnak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyerekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Célja:

A gyermek egész személyiségének alakítása, olyan érzelmek, készségek, képességek fejlesztése amelyek alakítják kapcsolataikat, kötelességtudatukat.

Feladatok:

- A feltételekbiztosítása
- A munkához való pozitív viszonyalakítása

A fejlesztés tartalma:

Az óvodáskorú gyermek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd bizonyos idő után a közösségért végzi a munkát.

Kezdetben az óvónő segítségével, később egyre önállóbban, öntevékenyebben.

Az óvónő mindegyik munkafajtánál mintát ad az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez, át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét.

Munkafajták-munka jellegű tevékenységek

1. Önkiszolgálás:

- a gyerekek az első naptól kezdve, eleinte óvónői segítséggel látják el az önmagukkal kapcsolatos teendőket, ennek során megtanulják azokat a munkafogásokat, melyek kiválóan előkészítik a közösségért végzett tevékenységet

2. Mindennapi étellel kapcsolatos munkák:

- terítés, törölgetés, söprögetés, teremrendezés, naposság

3. Évszakhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó alkalmoszerű munkák:

- kerti munka, udvarrendezés, levelekösszegyűjtése,
- rendrakás ábrázoló tevékenység után, dekorációkicserélése,
- játékeszközök, babaruhák, könyvekjavítása,
- segítség afelnőtteknek

Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önállóan kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos munkákat.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- önként végzett aktív tevékenység legyen.
- alakítsa a munkakészséget és szokásokat
- erősítse, fejlessze a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait
- fokozatosan vezesse be a gyerekeket munka jellegű tevékenységbe / naposság, mosdófelelős, önkiszolgálás /
- teremtsen a gyerekeknek életkoruknak és erejükhez mért munkalehetőségeket, annak elvégzéséhez alakítsa ki a megfelelő légkört
- konkrétan reálisan, vagyis saját magához mérten fejlesztően értékelje az óvónő a gyermekmunkáját
- arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermeknek

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyerekek erejükhez mérten részt vesznek a rend fenntartásában, a csoportszoba átrendezésében. Ügyelnek az öltöző, a mosdó rendjére, kérik az óvónő és a dajka segítségét. A leesett, elszórt tárgyakat összeszedik, a játékszereket játék után a helyére teszik.

Figyelemmel kísérik az élősarok növényeinek gondozását. Segítenek a nagyobbaknak a falevelek összegyűjtésében, figyelik az udvar rendezését.

4-5 éves korban

A termet szükség szerint átrendezik, a játék befejezése után figyelemmel kísérik és segítik, hogy minden játék a helyére kerüljön. Az óvónő irányításával végzik naposi feladataikat. Segítenek az óvónőnek a különböző foglalkozási eszközök kiosztásában és összeszedésében. Az öltözőben és a mosdóban segítenek a tisztaság és a rend megőrzésében. Segítik a kisebbeket és egymást az öltözködésben. Teljesítik az óvónő egyéb megbízatásait.

A gyerekek folyamatosan közreműködnek az élősarokban lévő növények gondozásában.

Évszakonként részt vesznek az udvari- és kerti munkájában.

5-7 éves korban

Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, önállóan képesek a terem díszítésével kapcsolatos feladatok ellátására. Vigyáznak a terem rendjére, helyére teszik a játékokat, eszközöket. Ünnepekre ajándékokat készítenek. Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

A naposok önállóan dolgoznak, egyéb feladataik olyan mértékben növekednek, amilyen mértékben ezt az óvoda adottságai lehetővé teszik.

Évszakonként részt vesznek az udvar és a kert rendezésében. Terméseket, magvakat, egyéb növényi részeket gyűjtenek, és önállóan elhelyezik az élősarokban. Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában.

Módszertani elvek:

Érvényesítse az óvónő, hogy a munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa. Segítse a szülőket, hogy vegyék komolyan, tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízatásait, legyenek segítségére annak elvégzésében. .

Igyekezzen elérni, hogy minden család szoktassa gyerekeit a saját személyével kapcsolatos teendők elvégzésére.

Törekedjen arra, hogy a közvetlen segítség a gyerekek önállóságának és a munka elvégzéséhez szükséges, ismereteinek, készségeinek fejlesztésében nyilvánuljon meg.

Kapcsolatok:

A munkának alapvető kapcsolata van a játékkal, mivel játékos jellegű. A munka végzése közben a gyerekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek, természeti és társadalmi környezetükről, így szoros kapcsolata van a környezet megismerésére neveléssel is, A munka elsősorban a közösségeit végzett tevékenység.

A tanulással is kapcsolatban van, mivel lehetővé válik általa a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlása, az önértékelés és közösségi értékelés alakulása.

Az anyanyelvi-kommunikációval is kapcsolatban van, mivel a munka folyamán beszédkontaktusba kerül óvónőjével és társaival is.

A fejlesztés tartalmi eszközei:

A játék a tanulás teljesen összekapcsolódik az óvodában. Játék közben játékosan, szinte észrevétlenül tanul a gyermek. A tevékenységekben megvalósuló tanulás, utánzásos, spontán tevékenység, ami a teljes személyiség fejlődését fejlesztését támogatja.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodásgyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűd erősítése

és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A **tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása**, a közvetlen sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Célja:

Az óvodásgyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítés, rendezése. Óvodánk a tanulást folyamatként fogja fel, melynek során a gyerekek, főleg utánzásos spontán tevékenységtől eljutnak a gondolkodás szintjére, és képessé válnak arra, hogy eleget tegyenek az iskolai követelményeknek.

3. Mozgás

Az óvodai nevelés folyamatában a mozgás a gyermeknap tevékenységében állandóan jelen van. Az óvodai életet úgy szervezzük meg, hogy minden gyerek számára biztosítva legyen a mozgáslehetőség, amit szervezete, idegrendszere igényel. Mozgásukat az óvónő csak akkor korlátozza, ha veszélyt jelent saját magára vagy társára.

Az óvónő mintaadó magatartásával járul hozzá, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához, és örömforrás legyen.

A különböző mozgások elsajátításának folyamatát az óvónő a gyermekek mozgástapasztalatára, játékos kedvére építi, szem előtt tartva, hogy a testnevelés legértékesebb anyaga a mozgásos játék. Lehetőséget ad arra is, hogy ki-ki képességei szerint hajtsa végre a gyakorlatokat. A testnevelési feladatok teljesítésére felhasználja még a mindennapos testnevelést is.

A mozgáshoz fontos a megfelelő öltözék biztosítása, a gyerekek rászoktatása arra, hogy kevés ruhát, megfelelő cipőt viseljenek. Nagyon fontos a szabad levegőn való kötetlen mozgás, ahol a gyermek sajátindítatásból, erejéhez mérten mozoghat. Minél több időt kell biztosítani az udvari játékokra. Rossz idő esetén sétával, a betonos részen történő játékkal, ill. szellőztetéssel biztosítja a friss levegőt a gyerekek számára.

Feladatok:

- Alakítsuk ki bennük az egészségesversenyszellemet.
- Erősítsük a problémamegoldó képességet mozgásos tevékenységekkel, elvégzettfeladatmegoldásokkal.
- Teremtse meg az óvónő azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét.
- Tartsa szem előtt, hogy a testnevelés legértékesebb anyaga a játék.
- Biztosítsa, hogy megfelelő öltözéket viseljenek a testnevelési feladatok végzése idején.
- Segítse a gyerekekhez való alkalmazkodásával, hogy az adott gyakorlatot ki-ki saját képességei szintjén hajtsa végre.
- Teremtse együttműködési lehetőséget a családdal a mozgás megszerettetésében.
- Tartsa szem előtt, hogy a szabadban végzett számtalan tevékenység fokozza a gyerekek edzettségét, teherbíró képességét, segíti fizikai fejlődésüket.
- Tartsa szem előtt, hogy a fizikai állóképesség fejlesztése a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítését is szolgálhatja

Fejlesztjük:

- fizikai állóképességet
- alakítsuk ki az önértékelést és növeljük az önbizalmat
- a nagy és finom mozgásokat és a fizikális erőnlétet, szem- kéz-láb koordinációt, ritmusérzékenységet,
- a testsémát, ezáltal fejlődik a testrészek ismerete, a test koordinációja
- mozgással kapcsolatos szokásokat
- természetes mozgását (járás, futás, ugrás, egyensúlyozás)
- testi mozgásos képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társrafigyelés)

A mozgásfejlesztés tartalma:

- A mozgásfejlesztés a gyermekek kötetlen, motivált mozgástevékenységének biztosításával, a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel biztosítható.
- A szabad mozgástevékenységnél cél a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. Kísérletezzenek kedvük szerint, korlátozás nélkül, bátorságuk szerint minden tornaszeren, udvari játékon.
- A rendszeres testnevelés a gyermek napirendjében fontos szerepet tölt be, felfrissíti, edzi őket, elősegíti mozgásszintjük és testi képességeik fejlődését.
- A testnevelési foglalkozások: kötelezően szervezett tevékenységek, amelyek természetesen nem jelenthetnek kényszert a gyermekek számára, helyszíne a tornaszoba illetve jó idő esetén az udvar.
- A mindennapos testnevelés a napirend stabileleme.
- Az 5-6-7 éveseknek heti két míg a 3-4 éveseknek egy alkalommal van foglalkozás e mellett ügyességversenyjátékok, hosszabb túrák, séták fejlesztik a gyermekek mozgását.

Tevékenységek:

Játékok: szerep- vagy utánzó játékok, futójátékok. Szervezési gyakorlatok, gimnasztika, járások, futások, támasz-, függés-, egyensúlygyakorlatok, ugrások, labdagyakorlatok. Szeretik a mozgást és elfogadják, hogy ez mindenki számára kötelező. Nagymozgások fejlesztésénél különböző alakzatokban járnak, kúsznak, csúsznak, másznak, függeszkednek.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyerekek örülnek a mozgásnak. Ismernek és az óvónő irányításával eljátszanak futó- és fogójátékokat. Néhány másodpercig nyugodtan állnak alapállásban. Képesek körülhatárolt területen futás közben az óvónő felszólítására feléje fordulva szétszórt elhelyezkedésben megállni.

Ismerik a futás és a járás közötti különbséget. Csúsznak, kúsznak, másznak a talajon irányváltotással is. A labdát helyben és járás közben maguk mellett egy kézzel gurítják.

4-5 éves korban

Ismernek átfutó játékokat, el tudnak játszani csoportos versenyjátékot. A természetes járás ritmusát 12-16 lépés alatt átveszik. Összehangolt kar- és lábmunkával egyenesen és körben futnak.

Guruló átfordulást végeznek hajlított térdű terpeszállásból, zsugorúlésen át alapállásba. Célba dobhatnak egykezes felső dobással, labdát elkapnak, feldobnak, elfognak és gurítanak.

5-7 éves korban

Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Mozgástapasztalatokat szereznek az egyensúlyozásban és ugrásban. Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak. Fejlődik tér- és idő tájékozódóképességük. Megszeretik és igénylik a mozgást. Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával. Megértik az egyszerű vezényszavakat. A természetes járást ütemes járással váltakoztatják. Futnak, talicskáznak, egyensúlyoznak, akadályt átugranak, kislabdát hajítanak, és labdát vezetnek helyben.

Módszertani alapelvek:

- o Tartsa szem előtt az óvónő, hogy a testnevelés és a mozgásfejlesztő program az egész személyiség harmonikus fejlesztésére irányul. A fejlesztés nem csupán egy szűk területen (testnevelés keretein belül) valósul meg.
- o Biztosítsa a gyerekek kötetlen, motivált szabad mozgástevékenységét, a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel, és ügyességfejlesztő sportprogramok körültekintő szervezésével.
- o Vegye figyelembe, hogy a szabad mozgástevékenység célja a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, a tudatos környezetalakítás.

Kapcsolatok:

Szorosan kapcsolódik az egészséges életmód alakításához, mert annak hatását felerősíti, kiegészíti. A szocializáció-közösségi neveléssel, mert a közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását. A társakhoz való alkalmazkodás mozgás közben fejleszti az önuralmat, toleranciát, együttműködő képességet, akaratot. Kialakít egy egészséges versenyszellemet.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett, segíti a térben és időben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, fejleszti az alkalmazkodó képességet is, így támaszkodik, illetve előkészíti az óvodai élet tevékenységi formáit, az ehhez kapcsolódó feladatait, ezzel is fejleszti a gyermek személyiségét.

4. Vers-mese

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers. A magyar gyermek költészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb forrása. Az óvónő a vers, mese, kezdeményezéseket kötetlen formában szervezi. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett, intim állapotban eleven, belső képvilágot jeleníti meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesének állandó helye van a mesesarok. A kezdeményezés kezdődjék (pl. lámpa lekapcsolással, gyertyagyújtással) a mese befejeztével a gyermekeket visszavezetjük a valóságba (elfújjuk a gyertyát, felkapcsoljuk a lámpát) hagyunk időt a „visszatérésre”.

A mese különösen alkalmas a gyermek szemléletmódjának és világvéleményének kialakítására

A versmondás, mesemondás célja nem az elsajátítás, hanem érzelmi, morális, szociális kompetenciák alakítása.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi,- a klasszikus és irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladatok:

- Az óvodapedagógus mindennap meséljen, verseljen, építsen a gyerekek által kialakított spontánhelyzetekre.
- Segíti a gyermek önálló dramatikus és bábozáskezdeményezéseit.
- Igényesen válassza meg az irodalmi anyagot /népi, klasszikus, kortárs irodalmi művek/.
- Biztosítson mindig lehetőséget a 3-7 éves korú gyermekeknek mesélésre, verselésre, mondókázásra, bábozásra, ezáltal fejlessze nyelviképességeiket.
- Tartsa szem előtt az irodalmi anyag válogatásakor a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét
- Bővítse a gyermekek szókincsét.
- Segítse elő előadásmódjával a művek érzelmi átélését.
- Tartsa tiszteletben az ünnepekhez kapcsolódó hagyományokat.
- Tegye lehetővé, hogy a gyerekek meseélményeiket játékkal és rajzzal is kifejezhessék.
- Tevékenységek:
- A gyerekek játékaikat, játékos tevékenységeiket gyakran kísérik mondókákkal, rigmusokkal. A mese élményét bábozás, és dramatizálás során újrajátszva feldolgozzák.

Tevékenységek:

A gyerekek játékaikat, játékos tevékenységeiket gyakran kísérik mondókákkal, rigmusokkal. A mese élményét bábozás, és dramatizálás során újrajátszva feldolgozzák.

Fejlesztés tartalma:

- Várják, kérik a mesemondást, segítenek a feltételek megteremtésében.
- Figyelmesen csendben hallgatják a mesét.
- Versek, mondókák ismétlését kérik.
- Mesekönyvet önállóan nézegetnek, vigyáznak a könyvre.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyerekek bekapcsolódnak a mondókák, a versek mondogatásába. Az óvónőt utánozva ritmikus mozgással kísérik a verseket, maguktól is ismételtetik a felnőttől gyakran hallott szövegeket, a nekik tetsző érdekes hangzású részleteket. Természetes, ha egy-egy szót vagy sort mással helyette-

sítenek. Maguk is énekelgetnek, halandzsáznak, kedvük szerinti beszédjátékokat alkotnak. Figyelmesen, szívesen hallgatják a rövid meséket, örülnek azok gyakori ismétlésének. Képekről felismerik a kedvelt mesék szereplőit, fel tudják idézni a cselekmény egy-egy mozzanatát. Észreveszik, hogy a felnőttek gondosan, vigyázva bánnak a könyvekkel. Mímelik az olvasást.

4-5 éves korban

A gyerekek közvetlen környezetük vagy a természet jelenségeire alkalomszerűen felidéznek 6-7 mondókát, vagy annak egy-egy sorát. A játék tartozékaiként az óvónő kezdeményezésére alkalmanként saját maguktól is mondogatják.

Az óvónő által elkezdett érdekes hangzású, szép, 8-10 soros versek ismételtetésében önként bekapcsolódnak. Várják és kérik a mesét, van kedvenc meséjük és mesehősük. Szórakoztatja őket a képeskönyvek lapozgatása, beszélgetést kezdeményeznek az ismert képekről.

5-7 éves korban

A gyerekek játék közben odaillo szövegeket, rímusokat mondogatnak. Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik.

10-12 mondókát, 6-8 verset megjegyeznek, 15-20 verset meghallgatnak az év folyamán. Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában. Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét. A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni. Van néhány kedvelt mesehősük, a vele megtörtént dolgokat megjelenítik játékukban. Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozik. Az olvasást utánozzák, egy-egy betűi megfejtése iránt is érdeklődnek. Ismerik a csoport könyvespolcát, azok között eligazodnak és vigyáznak rájuk.

Módszertani alapelvek:

- Törekedjen az óvónő arra, hogy a gyerekek nyelvileg tiszta és esztétikailag értékes mesét, verset halljanak.
- Tartsa szem előtt, hogy az irodalmi nevelés akkor éri el fejlesztő hatását, ha a gyerek a befogadóból maga is előadóvá válik, s az élmény, a gyakorlás hatására játékában, nyelvi kifejezőképességében, egyéb esztétikai területeken is fejlődés tapasztalható.

Kapcsolatok:

Az irodalmi nevelés a legszorosabban összefonódik az anyanyelvi neveléssel, mert az irodalom művészsége kínálja a legtöbb lehetőséget a nyelv művelésére, nyelvi kultúránk elsajátítására. A versek mondogatása, mesedramatizálások fontosak a beszédnevelés szempontjából.

A rajzolás, mintázás, kézimunkával, mert vers- és meseélményeiket az ábrázolás eszközeivel jelenítik meg. A külső világ tevékeny megismerésével, mivel a természeti- és társadalmi környezetükből merítik az ismeretanyagot. A zenei neveléssel, mert a népi mondókák és a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát, nyelvünk legbelsőbb törvényeinek megfelelő formában közvetítik. A szocializáció-közösségi neveléssel, mert a népmesének erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít, és az erkölcsi ítélőképességet pozitívan alakítja.

5. Ének, zene, énekesjáték

A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az óvodában az éneklés, a zenélés felkeltik a gyermek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fo-

gékonyágukat. Megszeretteti gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat.

A gyerekek ismerjék meg a közös éneklés, játék örömét, Fejlődjön zenei fogékonyáguk, jussanak minél több zenei élményhez.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az óvodai ének-zenei nevelés szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez, az évszakokhoz, népszokásokhoz, az óvodai élethez.

Az óvodai ének-zenei nevelés hatással van a gyermek érzelmeire. A gyerekek együtt örülnek, bánkódnak és mindez erősíti az együttélés társas örömét.

Feladatok:

- Teremtse meg az óvónő a zenei nevelés alapvető feltételeit, tudatos, tervszerű, fejlesztéssel egybekötött élményszerzést.
- Segítse a gyermeket, hogy a nap folyamán szerezhessenek zenei élményeket: (dúdolgatás, énekelgetés, zenei és zöreijhangok).
- Biztosítsa a fokozatosság elvét, a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében.
- Szerettesse meg a gyerekekkel a zenét, az éneklést.
- Tegye lehetővé, hogy a gyerekek megismerkedjenek a tájegység dalaival, mondókáival, táncos mozdulataival.
- Hívja fel a szülők figyelmét az élő zene megismételhetetlen élményszerző hatására.
- Segítse elő a gyerekek önállóságát a zenei tevékenységekkel.
- Segítse elő, hogy emlékezetükben minél több dallamfordulat rögződjék.
- Az ingerszegény környezetből kikerülő gyerekek számára is új ismereteket, gazdag zenei élményt és tevékenységet nyújtó játszóházakkal biztosítsa a zenei képességek fejlődését.

Fejlesztés tartalma:

- A zenei nevelés lehetőségét az egész nap folyamán kihasználjuk, a gyermek óvodába lépésének pillanatától az eltávozásig.
- Álljon rendelkezésünkre néhány ízléses, szép kivitelezésű eszköz, hangszer, azokat bármikor kedvük szerint használhassák. (fejdísz, szoknyák, mellény, botok, ritmushangszerek)
- Az évszakhoz kapcsolódó dalok, játékok, táncok hatnaka gyerekek kreativitására, fokozott együttműködésre készítetik őket.

Tevékenységek:

A gyerekek az óvodában és otthon is saját kedvükre énekelgetnek.

Játék közben dúdolgatnak, énekelgetnek, ugyanakkor zörejeket és zenei hangokat is hallanak.

Örömmel kipróbálják és használják a hangszereket.

A mozgásos játék közben megpróbálnak együtt mozogni a dallammal, táncos jellegű mozdulatokat végeznek. A dallamfordulatok hangicsálással és dúdolgatással rögződnek. A gyerekek az ismert helyi dalokra, mondókákra a körjátékok folyamán alkalmazzák a néptánc alaplépéseit és kartartásait.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyerekek a mondókákat, a játékdalokat és 2-3 alkalmi dalt az óvónő segítségével csoportosan a természetes mozgásnak megfelelően egyszerre mondanak, illetve énekelnek. A dalok közül legalább hatot biztosan és könnyedén énekelnek. Megkülönböztetik jól hallható eltérések alapján a magas és a mély hangokat. Egy motívumnyi változatos dallamfordulatokat megközelítően tiszta hangon visszaénekelnek.

Felismerik és megnevezik a halk és a hangos éneklést, a zörejek és a beszéd hangerőbeli különbségeit: bemutatásukra ők is képesek. Az óvónő segítségével folyamatosan tempót tartanak a természetes mozgásoknak megfelelően. Ismernek egyszerű ritmushangszereket. Használni tudják ezeket az eszközöket az egyenletes lüktetés játékos kifejezésére.

Érdeklődéssel hallgatják az óvónő énekes és hangszeres előadásában a mind a népdalokat, mind a műdalokat egyaránt.

4-5 éves korban

A gyerekek képesek a mondókákat, játékdalokat és 3-4 alkalmi dalt az óvónő kezdése után csoportosan, önállóan énekelni. A dalok közül nyolcat biztosan, helyes szövegkijéttéssel énekelnek.

Felismerik a magasabb és mélyebb hangokat, beszédben, vagy hangszeren bemutatott dallamon, oktávnál kisebb távolságban.

Átveszik a magasabban a magasabban és mélyebben énekelt dal kezdőmagasságát és a teljes dallamon, felismerik a magasságbeli eltérést. Felismerik többféle hangszer hangját. Az egyenletes lüktetést éneklés, mondóka közben természetes, szép mozgással követik.

A jól ismert mondókák, dalok ritmusát változatos mozdulatokkal, tapssal és ütőhangszeren is bemutatják csoportosan és önként jelentkezéssel egyénileg is. Szépen, harmonikusan járnak, mozognak együtt. A kéz és a láb mozgása ének közben koordinált.

Ismernek sokféle ritmusjátékos hangszert, tudják önállóan is kezelni a lüktetés és a ritmus kifejezésére. A játékokat kísérő mozdulatra utánzásuk igazodik a már fejlettebb mozgáshoz és a természetes járás tempójához.

5-7 éves korban

A gyerekek tudják a mondókát, hat hangterjedelmű dalokat és 5-6 alkalmi dalt tisztán, szép szövegkijéttéssel énekelni. Tíz dalt olyan biztonsággal énekelnek csoportosan és egyénileg is, hogy elkezdni is tudják. Felismerik a magas és a mély éneklés közötti különbségeket, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni, Felelgetős játékokat két csoportban folyamatosan is el tudnak énekelni.

Ismerik a halk és a hangos közötti különbséget, tudnak halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni. Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről, a hasonló fordulatokból, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról.

Érzékenyek a természet és a környezet hangjára, figyelik és megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit zörejen, beszédhangon egyaránt. Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak, esetleg kétegységnyit is, csoportosan és egyénileg is.

Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat motívumnyi ismétlődő szakaszokkal szépen megformálják. Képesek egyensúlyváltást kívánó mozgásokra is. Egyszerű, játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végeznek, térformákat alkotnak. Ütőhangszereket használnak, képesek kísérni a csoport énekét váltakozva és változatosan, nem túl hangosan, hogy a dallam jól hallható legyen.

Az óvónő segítségével bővítik a kitalált szövegeket változatos ritmizáló szavakkal. A bemutatott élőzenét, műzenét, más népek dalait figyelmesen hallgatják.

Módszertani alapelvek:

- Vegye figyelembe az óvónő a foglalkozások meneténél a zenei feladat és az anyag jellegét, a gyerekek fejlettségi szintjét és érdeklődését.
- Tartsa szem előtt tervezőmunkája során a gyerekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos, zenei alkotókedvét, mozgáskultúráját.
- A bensőséges kapcsolat érdekében alkalmazzon simogató, tapsolható, höcöggető játékokat, mert ezek erősítik a kicsinyek biztonságérzetét, érzelmileg gazdagítják őket.
- Vegye figyelembe az óvónő a gyermekek életkori sajátosságait és ismertesse meg a népi hagyományok alapjait.

Kapcsolatok:

Alapvető és átfogó kapcsolatot mutat az anyanyelvi neveléssel, a zenei anyanyelv kialakulását megalapozza. Szoros kapcsolatban van az irodalmi neveléssel, mert a zenei élmény serkenti a gyerekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát. A környezet megismerésre neveléssel is kapcsolatban áll, mert lehetőség van az állatok hangjának természetbeni megfigyelésére, a természet egyéb hangjainak megfigyelésére, a környező zajeffektusokra.

Vizuális neveléssel: a hangadást kísérő mozdulatok, mozdulatsorok megfigyelése is hangsúlyos, amely a komplex élmények után az ábrázoló tevékenységben is megjelennek.

6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képkalkotás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal, (környezetalakítás, konstruálás stb.) anyanyelvi neveléssel (mesék, versek képi megjelenítése) környezet megismerésével (színek, formák megfigyelése).

A kisgyermek emlékezete és képzelete alapján rajzol, fest, mintáz, így ábrázolásaiban sohasem hibázik, hanem próbálgatva alakítja saját formanyelvét.

Az óvoda épített és tárgyi környezete, díszítése, szemléltető eszközeivel, valamint a tevékenységek együttesen képezik a vizuális nevelés rendszerét.

Célja:

A gyermekek fantáziájának, képzeletvilágának képi megfogalmazása. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés, fontos eszközei a gyermekszemélyiség fejlesztésének. A gyermek képes legyen kreatív esztétikumlétrehozására, tartalom és forma összhangjának kifejezésére, érzelmei képi megfogalmazására.

Feladatok:

- Teremtse meg az óvónő a feltételeket, a gyerekek képi-plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló-és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Megfelelő helyet, időt, és eszközt biztosítanak a gyermekszámára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermek által elért helyentartja.

- Vegyük figyelembe a gyermekek közötti képességbeli különbségeket.
- Vonjuk be a szülőket az anyagok, elsősorban természetes anyagok gyűjtésébe.
- Képi gondolkodásukat folyamatosanfejlesszük.
- Ábrázolási tevékenységre egész nap lehetőségetbiztosítunk.
- Teremtse meg a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás feltételeit.
- Biztosítsa a tevékenységek tartalmánakfejlődését.
- Lehetőleg mikro csoportban foglalkozzon agyerekekkel.
- Ismertesse meg a gyerekeket az eszközök használatával a különböző anyagokkara rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel éseljárásaival.
- A gyermekek tér-forma és szín képzeleinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, igényességük alakítása.
- Vegye figyelembe a váratlan helyzeteket, és irányításában mindig igazodják az egyes gyerekek fejlettségi szintjéhez
- A hátrányos helyzetű családból érkező gyermekekben az óvónő ébresszen kedvet az ábrázolás tevékenységei iránt, a sokféle eszköz biztosításával és a különféle technikák megismertetésével
- Vezesse be a gyerekeket a népművészet világába.

Témáikban jelenjenek meg a mesék, versek, ünnepek és élményeik.

Maga a tevékenység s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre a környezet esztétikai alakítására és azesztétikai élmények befogadására.

Tevékenységek

A vizuális nevelés önmagában is összetett, sokszínű terület: magába foglalja a következő gyereki tevékenységeket: rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, konstruálás, kézimunka, a műalkotásokkal való ismerkedés és a modellezés. Épít kockákból, a csoportszoba eszközeiből, hóból, jégből, homokból: terméseket, anyagokat, köveket gyűjt, ezekből bábokat készít.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

A gyerekek meglehetősen biztonsággal mozognak az őket körülvevő térben. Sokoldalú látásitapintási tapasztalataik vannak a tárgyak térbeli kiterjedéséről.

Képeikben megjelenik a személyek, tárgyak ábrázolása. Az emberi alakot rajzban, és mintázással - minimális formai jelzésekkel, de ráismerhetően - megjelenítik. A legtöbb gyerek bátor a színhasználatban, örömet lel a változatosságban.

Nő a gyerekek díszítőkedve, érvényesül a firkából, karikából születő ritmusteremtő képességük a forma-és színismétlésben. Szívesen használják az alapvető technikai eljárásokat, eszközöket, anyagokat.

4-5 éves korban

Növekvő biztonsággal használják az általuk ismert nagyobb kiterjedésű teret is. Építgetés közben térbeli formákat alkotnak, és kezdik használni a viszonyszavakat.

Rajzaikban, festéseikben megjelenik a térbeliség jelzésének szándéka. Képesek a tagoltság, a fő részformák jellegzetességeinek a jelzésére. Tapasztalati alapon ismerik, és egyéni tetszésük szerint

alkalmazzák az alapvető képi kifejezőeszközöket. Síkbeli és térbeli kompozíciókban próbálgatják a képfelület, a térrész betöltését.

Igénylik a díszítést, kedvvel alkalmazzák képalakításukban és plasztikai munkáikban az egyszerű forma- és színritmusokat, a díszítés többféle technikáját.

Biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit, és a megismert technikai eljárásokat segítséggel tudják alkalmazni.

5-7 éves korban

Bátrabbak, ötletesebbek az építésben, a téralakításban. Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében, az alapvető térviszonylatok segítségével. Képkialakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat. Biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit. Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket. Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások, jelzésével, is. Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat. Önállóan díszítenek tárgyakat. A gyerekek többsége önmaga is elkezd javítani saját készülő alkotását.

Módszertani alapelvek:

- Tegyük lehetővé a gyerekek számára, hogy megszokott, elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag, eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak.
- Tegyük lehetővé, hogy a gyerekek játékidőben kedvük szerint ábrázolhassanak, gyakorolhassák a technikákat, alkalmazzák játékukban.
- Biztosítsuk az udvari lehetőségek kihasználását, agyag, homok, kréta.
- Segítsük a differenciált fejlesztést igénylő gyerekek tevékenységét, mivel a gyerekek egyéni fejlettségi szintje változó. .
- Segítsük elő a természet színeire, formáira való rácsodálkozással a művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi alkotások nézegetésével a szépség iránti vonzódás alakulását, mert az építő-, ábrázoló-, alakító tevékenység segíti a gyerekek téri, formai és színeképzeteinek kialakulását, gazdagodását.

Kapcsolatok:

Az anyanyelvi neveléshez elsősorban a szavak mögötti képzettartalom formálásával járul hozzá.

Az ábrázoló tevékenységhez és annak tartalmához kapcsolódó beszéd ösztönzésével, a mesék, versek képi megjelenítésével a gyermek gondolkodása, nyelvi kifejezőkészsége sokoldalúan fejleszthető.

Az irodalmi neveléssel: mivel élményeiket mozgásprodukciónal, beszéddel és vizuális tevékenység révén dolgozzák fel. Az irodalom is, mint a zene, hangulatokat is közvetít, mindezeket ábrázolni is lehet (a színek, vonalak tömörsége, ritkasága, erőssége).

Tartalmában és feladataiban konkrét összeggést mutat a játékkal (pl.: konstluálás, környezet alakítás).

A környezet megismerésre neveléssel (pl.: színek, formák megfigyelése stb.). A matematikával (pl.: téri viszonylatok, síkformák).

A fejlesztés tartalma:

- Legfontosabb az, hogy felkelthessük a gyermekekben az ábrázolás, anyagaival eszközeivel való tevékenység vágyát, biztosítsuk élményeik, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét.
- Juttassuk a gyermeket az alkotásöröméhez.
- Az óvodai élet során sokféle tevékenység szervezésére, kezdeményezésére van mód: építés, gyurmázás, képalakítás, festés, rajzolás, barkácsolás, gyöngyfűzés, varrás stb.
- Az eszközökhöz kapcsolódó technikai ismeretek elsajátítása, a velük való ismerkedés csoportban vagy egyénileg történik, tanuláskörülmények egyénre szabottak.
- Ott és akkor segítünk, amikor szükség van rá.

7. A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés, környezettudatos magatartás áthatja az egész óvodai nevelésszeretét.

A gyermek miközben felfedezi szűkebb és tágabb környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj a helyi hagyományok és népi-hagyományok, szokások és közösségekhez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

a gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

A rácsodálkozás élményétől a megismerésen keresztül vezet az út oda, hogy a gyerekek megszeressék és óvják környezetüket. Az óvoda udvara ésközvetlen környezetünk is természeti élményeket nyújt a gyermekeknek.

Célja:

Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedésformák kialakítása, amelyek meghatározzák a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttélést.

Természetszerető, védő emberi értékek alakítása.

Feladatok:

- Társadalmi és természeti környezet megismertetése, szűkebb és tágabb értelemben /helyi hagyományok, néphagyományok, szokások a családi tárgyi kultúra értékei/
- Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megismertetése.
- Környezet alakításának fontossága és annak megismerése.
- Környezettudatos magatartás kialakítása.

- Az óvónő segítse elő, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képestfejlődjön.
- Biztosítson elég időt, helyet, a spontán szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Újabb tapasztalatok, ismeretek szerzését szorosán kapcsolja a már meglévőkhöz.
- Az óvónő személyes példájával ösztönözze a gyermekek közti kommunikációt.
- Kommunikációs helyzetek megteremtésével bővítseszókincsüket.
- A környezet megismerése során szerzett tapasztalatokat a gyermekek tevékenységeikben alkalmazzák.
- Szeressék és védjék atermészetet.
- Társadalmi környezetükből rendelkezzenek koruknakmegfelelő ismeretekkel: a családról, szükségleteikről, munkájukról,azegyüttélés konkrét tapasztalatairól.
- Tudják megnevezni az emberi testrészeket,ismerjékérzékszerveiket, azok funkcióit, védelmét, gyakorolják önálló tisztántartásukat.
- A gyermekek ismerjék a felnőttek óvodai munkáját, saját közreműködésükkel ők is járuljanak hozzá környezetük védelméhez,tisztántartásához.
- Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést. Ismerjék a közlekedési eszközöket.
- Természetes környezetben figyeljék meg és gyakorolják az udvarias viselkedésformáit.
- Figyeljék meg a napszakokat, gyakorolják az ehhez kapcsolódó tevékenységeket.
- Ismerjék meg szülőföldjüket, az itt élő emberek életét és néphagyományait, a helyi kultúra tárgyiértékeit.
- Alakítsuk ki a szülőföld szeretetét, a néphagyományokápolását.

A gyermekek közvetlen környezetükben érzékeljék a természet szépségét, színeket, hangokat, formákat.

Figyeljék meg az évszakok változásait, időjárást, növényeit. Gyűjtsenek sok termést: leveleket, kavicsokat, tollakat. Gyűjtsenek az évszakokra jellemző képeket.

Ismerjék meg az utcákat, üzleteket, pékséget, gazdasági telepeket. Beszélgessenek a környezetben található formákról, színekről, mennyiségekről.

Végezzenek összehasonlításokat, méréseket. Látogassanak el egy családi ház gazdasági udvarába.

Figyeljék meg az állatokat természetes környezetükben, az otthon tartott állatokról meséljenek sokat. Figyelemmel, érdeklődéssel hallgassuk az„előadást „,

Ismerjék meg az óvoda környezetében lévő madarakat, bogarakat ésállatokat. A gyermekek élményeit a szabadban sok tevékenységgel bővítjük. Legyen sok ismeretük a szárazföldi és vízi légi közlekedésről. Az óvónő mutassa be diafilmen a vadonélő állatokat, környezetüket és életmódjukat.

A gyerekeknek érdeklődésük szerint legyen lehetőségük többszöri tapasztalatszerzésre.

A gyermek és az óvónő személyes beszélgetéseire nagyon jó lehetőséget teremt a séta, kirándulás. Millió kérdést tehetnek fel, élményeiket, tapasztalataikat elmondhatják.

Az óvónő tegye lehetővé, hogy értelmesen folyamatosan sokatbeszélhessenek, és ez által fejlődjék szókincsük és kifejezőkészségük. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket, a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Az óvónő szervezési feladata az év során:

Ősz

- szőlőszüret, almaszedés, dióverés
- kertibetakarítás
- kukoricabetakarítás
- őszi szántás, vetés megfigyelése
- levelek, termésekgyűjtése
- pékség, bolt, meglátogatása
- kirándulás akörnyéken

Tél

- madáretetés
- szánkózás, hóember építés, hógolyózás
- fonás, szövés
- vadonélő állatok életmódjának megfigyelése

Tavaszi

- tavaszi virágokszedése
- március 15-ei megemlékezés akopjafánál
- húsvétolás (tojásfestés, állatsimogatás)
- nagycsoportosokkal látogatás az iskolába

Nyár

- szabad tevékenykedés, tapasztalatszerzés, érzelmileg telített, koruknak megfelelő élményeknyújtása

Tevékenységek:

A gyermekek a természeti és társadalmi környezetükből szerzett ismereteiket játékukban felhasználják, folyamatosan gyakorolják, munkatevékenységeikben alkalmazzák.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban

Felismerik és megnevezik főbb testrészeiket. Ismerik a legegyszerűbb testápolási tennivalókat. Tudják társaik nevét, jelét, óvónőjüket, dajkájukat nevén szólítják. Eligazodnak az óvoda épületében, udvarán. Környezetükben szerzett tapasztalataikat, élményeiket érthetően kifejezik. Tudják, hogy egyedül nem léphetnek le a járdáról, hogy az utcán csak felnőttekkel közlekedhetnek.

Felismerik és megjegyzik a valóságban is azokat a gyümölcsöket, virágokat, zöldségeket, állatokat, amelyekkel már megismerkedtek előzőleg.

Felismerik és megnevezik környezetük tárgyain az alapszíneket. Azonos színű, de különböző formájú tárgyakat formájuk szerint csoportosítanak.

4-5 éves korban

Ismerik teljes nevüket, meg tudják mondani, kik tartoznak családjukba. Ismerik az orvos gyógyító szerepét. Óvodájuk közvetlen környékén jól tájékozódnak.

Képesek környezetük tárgyait, néhány növényt, állatot különböző szempontok szerint összehasonlítani.

Észreveszik a növények életében bekövetkező változásokat. Észrevesznek a megfigyelt természeti jelenségben néhány egyszerű összefüggést. Ismerik, és rendszeresen végzik az élősarokban, a kertben a növénygondozási teendőket.

5-7 éves korban

Ismerik lakásuk címét, szüleik foglalkozását. Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Tudják, hogy a közlekedési eszközök az emberek munkájaként készülnek.

Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését.

Felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos változatait. Környezetükben gyakran észlelt tárgyak színeit emlékezetükben felidézik. A tárgyak, jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést felismernek, rendeltetésük szerint összehasonlítanak.

A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják. Igényesek testük tisztaságára. Felismerik a napszakokat. Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok jellegzetességét.

Ismerik a "növény" szót. Tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel kapcsolatos munkákat.

Az általuk ismert állatokat csoportosítják aszerint, hol élnek, ismerik külső jegyeiket és hasznosságukat.

Módszertani alapelvek:

- Vegye figyelembe az óvónő a gyermek természeti és társadalmi környezetére vonatkozó meglévő tapasztalatait, valamint azt is, hogy tapasztalataik családjuk és lakóhelyük eltérő jellegéből adódóan különböznek.

- Tegye lehetővé, hogy a helyi természeti sajátosságokat a gyerekek megismerjék és védjék természeti értékeinket, ily módon közvetlenül találkozzanak a természetvédelemmel.

- Tartsa szem előtt, hogy a környezet megismerésére nevelés egyik alapvető feladata a szemléletformálás, a gyermek látásmódjának befolyásolása.

- Vegye figyelembe, hogy mind a társadalmi, mind a természeti környezetről szerzett ismeretek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének adekvát, érzelmileg telített élményhatású, az egyes gyermekek számára konkrét tapasztalatokon alapul.

Kapcsolatok:

A környezet megismerésére nevelés szoros kapcsolatban áll más nevelési területekkel, hisz ha az egész napos tevékenységek folyamatában értelmezzük, nem csupán egy foglalkozási ágra gondolunk.

A vizuális neveléssel (pl.: a környezet esztétikai hatása, ábrázolásban való megjelenése, formák, színek stb.).

Míndez nem nélkülözi az anyanyelv használatát, hisz az anyanyelv közvetítő az emberi kapcsolatokban. (pl.: beszédkészséget fejlesztünk, szókincset gyarapítunk, miközben a természeti-társadalmi környezettel ismerkedünk.)

A matematikai neveléssel (pl.: a környezet tárgyainak tulajdonsága, hosszúsága, kiterjedése, számossága, iránya, stb.) Az informatika terén: az oktató programok használatával lehetőség nyílik (állatok, növények, emberek stb.) természettudományi ismeretek bemutatására.

A testnevelés is szolgálhatja a környezet megismerésére nevelést (pl.: amikor a testrészek megnevezését, funkcióját fogalmazzuk meg).

Az irodalmi neveléssel is kapcsolatban áll, hiszen a versek és mesék által még könnyebben ismerkednek meg a gyerekek az őket körülvevő világgal.

A környezet megismerésére nevelés az a folyamat, amelybe beépíthető a többi nevelési terület. Szervesen kapcsolható a gyermekek alapvető tevékenységéhez, a játékhoz (pl.: a természetben gyűjtött anyagokkal játszik főzőcskét).

Tartalmában és folyamataiban konkrét összefüggést mutat a közösségi neveléssel (pl.: társadalmi környezetbe való beilleszkedés a szociális tanulás területén stb.)

A zenei neveléssel (népszokások, zenei hagyományok stb.)

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Célunk:

- a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedéssel összefüggéseinek felfedeztetése megtapasztaltatása, a matematikai érdeklődés felkeltése, a logikus gondolkodás megalapozása.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása,
 - logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása
 - matematikai fogalmak kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása,
 - érdekes, a gyermekek kíváncsiságára épülő problémahelyzetek teremtése,
 - a gondolatok, a probléma megfogalmazása, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése,
 - matematika tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembe vétele,
 - a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása,
 - szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség,
 - a gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel.
- mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása
- a matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése,
- a térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

8. Matematikai képességek kialakulását segítő tevékenységek:

Feladatok:

- Biztosítsa az óvónő a nevelés és fejlődés optimális feltételeit.
- Teremtse kedvező helyzeteket a tapasztalatszerzésben, az élmények gyűjtésében.
- Biztosítson lehetőséget az összehasonlításra, különbségtételre, csoportosításra, sorba rendezésre, ítéletalkotásra, relációk feltárására, számlálásra, fogalomalkotásra, oksági összefüggések keresésére, geometriai tapasztalatszerzésre.
- Törekedjen arra, hogy a problémahelyzet és a probléma megoldására irányuló tevékenység önmaga is motiválja a gyerekeket.
- Biztosítsa a lehetőséget arra, hogy minden gyerek jól tájékozódjék térben, majd a síkban ábrázoló világban (tükörrel való tevékenység).

Tevékenységek:

Számlálás, rész- és egész viszonyának érzékelése, összemérések végzése, felületek összemérése, több-kevesebb-ugyanannyi érzékelése, geometriai tapasztalatok szerzése, tükörrel való tevékenységek, fogalomalkotás, ítéletalkotás, oksági összefüggések keresése, relációk feltárása, sorba rendezés, különbségtétel. A gyermekek összehasonlítanak mennyiségeket, halmazokat, Eldöntik az állítások igaz vagy hamis voltát.

A fejlődés jellemzői:

4-5 éves korban

A fejlesztő- nevelőmunka hatására elérhető, hogy a gyerekek általában szívesen vesznek részt matematikai foglalkozásokon, örömmel használják és gyakorolják megszerzett tudásukat foglalkozásokon kívül is.

Néhány egyszerű, megnevezett tulajdonság szerint tudnak tárgyakat, személyeket, képeket szétválogatni, sorba rendezni.

Részt vesznek hosszúságok és halmazok összemérésében, és értik azt is, hogy az összeméréssel mire kapnak választ. Megszámlálás nélkül átlátanak 0, 1, 2, 3 tárgyat különféle méretben, különféle elrendezésben. Kb. hatig, tízig, megismerik a számok nevét, sorrendjét, kialakul a számlálás módja. Meg tudnak különböztetni eltérő alakú tárgyakat, építményeket. Adott irányt mozgással követni tudnak, s értik térbeli mozgásukra, az irányok jelzésére használt alá, fölé, elé, mögé, mellé szavakat.

5-7 éves korban

A gyerekek általában képesekké tehetők arra, hogy az óvónő kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják. Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére,

saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat. Részt tudnak venni mennyiségek összemérésében. Elő tudnak állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel-bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet. Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig. Képesek megépíteni és kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat. A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál. A térben való tájékozódás irányait, illetve térbeli kiterjedéseket jelző névutókat értik és követni tudják. A síkban megszokott megegyezést alkalmazni tudják.

Módszertani alapelvek:

- Tartsa szem előtt az óvónő, hogy a matematikai tapasztalatszerzés a természetes környezetben a legeredményesebb. A környezetben szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek lehetőségeinek kihasználásával biztosítja az óvónő az elvárt ismeretek megszerzését.
- A gyerekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók, szétválaszthatók tulajdonságaik szerint, illetve egyéb szempontok alapján.

Kapcsolatok:

A matematikai ismeretszerzés beilleszkedik a külső világ tevékeny megismerésébe, amely segíti a gyerekek környezetükről szerzett tapasztalatainak feldolgozását. A matematikai tapasztalatszerzéssel jól fejleszthető a gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezése, tehát a beszédfejlődést is segíti.

A közös feladatok, közös élményt jelentenek a gyerekek számára, ezzel is erősödik a csoporttudatuk, az egyéni feladatmegoldások egyéni sikert biztosítanak, amely a feladatvállalási kedvet és az önkontroll kialakítását segítik a közösségi nevelés terén. Játékaik közben nap mint nap tapasztalnak matematikai összefüggéseket, amikor problémamegoldásra törekednek, vagy a környezetük tulajdonságaival ismerkednek. A testnevelési feladatok végzésekor a téri irányokra vonatkozó névutókat, a térben való elhelyezkedést gyakorolják.

III. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integráltnevelése

Óvodánk, jelenleg 1 fő gyógypedagógust és 1 fő logopédust alkalmaz szerződéssel, akik heti rendszerességgel végzik a fejlesztést.

A **sajátos nevelési igényű/SNI**/gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A csoporton belüli foglalkozások során a részképességek fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. Náluk még nagyobb szerepet kap az egyéni bánásmód elve.

A **Beilleszkedési, Tanulási és Magatartás (BTM)** zavarral küzdő gyermekek esetében a fejlesztőpedagógus diagnosztizálja a problémát, fejlesztési programot készít és nyomon követi a gyermekek fejlődését.

Helye a nevelés folyamatában:

A felnőtt társadalom csak akkor válik elfogadóvá, ha a szociális tanulás már gyermekkorban elkezdődik. Ezen a ponton kapcsolódik a fogyatékkal élők társadalmi integrációja az oktatáshoz. Az esélyegyenlőség felé tett első lépés az együttnevelés.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek társadalmi megbecsülésének kérdése gyermekkorban kell, hogy kezdődjék, az egészséges kisgyermek az óvodába kerülve szerzik első benyomásait fogyatékos társaikról. Ha velük együtt, egymást megbecsülve, egymást nem zavarva nevelkednek, akkor a felnőttkori társadalomban élés számos problémája már eleve megoldható, megelőzhető.

Célunk:

A gyermekek fejlődéséhez az érzelmi biztonság megteremtése. Optimális körülmények biztosítása a fejlődéshez.

Egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttérfigyelembevételével a hátrányos helyzetből való felzárkóztatás segítése, a tehetség kibontakoztatása.

Ezen gyermekek hátrányainak enyhítése, az előítéletek csökkentése.

Feladatunk:

- A gyermekek környezetének minél teljesebb, pontosabb ismerete.
- Kapcsolattartás a szakemberrel (logopédus, fejlesztőpedagógus).
- Fejlődésük nyomonkövetése.
- Fejlődési ütemük rögzítése.

Anamnézis lap felvétele.

Fejlődést nyomon követő mérőlapok.

Egyénre szabott prevenció, korrekció program kidolgozása a csoporton belüli fejlesztés érdekében a fejlesztőpedagógus segítségével.

Szükség esetén megfelelő szakemberhez való irányítás (Nevelési Tanácsadó).

Megfelelő kapcsolat kialakítása a családdal, a szülők megnyerése a megfelelő prevenció munkájában.

A befogadó intézmény iskolaérettségi kritériumainak feleljenek meg.

1. A fejlesztő tevékenység területei és tartalma

Azokra a területekre térünk ki, amelyek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára, változásokat kívánnak a nevelésben és egyéni fejlesztésben egyaránt.

Egészséges életmódra nevelés

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél, valamint a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott, abeilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek integrált nevelésénél további feladataink a következők:

- Prevenció és korrekció szükségességének időben felismerése.
- Pozitív viszony kialakításának elősegítése az orvossal, valamint a külső segítőkkel.

- Egyéni fejlesztési terv elkészítése a szakembersegítségével.

Érzelmi nevelés és szocializáció

Óvodai közösségbe való beszoktatáskor hasonló problémák jelentkezhetnek, mint ép társaiknál. Félelem az új környezettől, gyerekektől, felnőttektől.

Ezért kedvező megoldás a szülőkkel együtt történő beszoktatás. Közösségi nevelésen belül feladatainkat a sajátos nevelési igényű gyermeknél a következőkkel egészítjük ki:

- Az egyéni bánásmód elvének hangsúlyozottabb alkalmazása.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása gyermek-gyermek, gyermek- felnőttviszonylatában
- A többi gyermek másságának elfogadása.
- Utánzóképeség fokozott fejlesztése.
- Viselkedés zavarok korrigálása, szakembersegítségével.

Munka

- Az együttesen vállalt munka és az együtt dolgozás örömeinek tudatosítása, képességének fejlesztése.
- Az önkiszolgálás, naposság alkalmi munka játékos jellegének megtartása.
- A jól végzett eredményes munka örömeinek tudatosítása.

Tanulás

Kiemelten kezelt feladataink a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeknél a következők:

- A gyermek érdeklődésének felkeltése, és fenntartása változatos tevékenységekkínálatával.
- Ismereteik rendszerezése, bővítése, valamint azok beépítése eddigi ismereteik rendszerébe.
- Tapasztalataik, ismereteik verbális megfogalmazására való képesség folyamatos fejlesztése szakemberek segítségével.
- Anyanyelvi játékok játszása.
- Fejlesztőjátékok segítségével érzékelés, észlelés, gondolkodás, emlékezet fejlesztése.
- Egyéni anyanyelvfejlesztés.

Anyanyelvi nevelés

Az integrált neveléshez és fejlesztéshez kapcsolódó feladataink ezen a területen a következők:

- Beszédtanulási képesség fejlesztése mondókák versek segítségével.
- Az aktív szókincs folyamatos bővítése.
- Egyéni fejlesztésnél a beszéd és a mozgás koordinációjának fejlesztése.
- Részképességek fokozatos fejlesztése a szakemberekkel való konzultálás az egyéni fejlesztési terv alapján.

Játék

A sajátos nevelési igényű gyermeknél a játék az elsődleges tevékenységi forma. Kiválóan lehet használni a differenciált fejlesztéshez.

Differenciáltan használjuk fel a szakember által javasolt fejlesztő játékokat, hogy az arra rászoruló gyermekek speciális fejlesztésére jótékony hatást gyakoroljanak, valamint a problémák megelőzését szolgálják.

- Fokozott figyelmet fordítunk a játékon keresztül történő társas kapcsolataik elősegítésére, alakulására.
- A játék elsődlegessége, szabadsága még nagyobb hangsúlyt kap.
- Szakember útmutatásait alkalmazzuk a fejlesztőjátékban.

2. Kapcsolattartás és együttműködés:

Szakértői bizottság

Az óvodapedagógus, a gyógypedagógus, és a logopédus megfigyelései, fejlettségmérései alapján sajátos nevelési igényű gyermek integrált fejlesztése érdekében a legelső és legfontosabb a szakértői véleménymegléte. A szakvélemény beszerzéséhez Szakértői Bizottsághoz kell fordulni.

Feladata:

- A fogyatékosagszűrése.
- A vizsgálat alapján javaslat tétel a gyermek különleges gondozás keretében történő ellátására.
- Az ellátás módjára, helyére.
- Javaslat tétel az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgáltatásra.
- Megvizsgálni a különleges gondozás ellátásához szükséges feltételek meglétét
- Beiskolázásnál iskolaérettségi vizsgálat végzése, ill. szakvélemény adása.
-

Nevelési Tanácsadó

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek problémájának feltárása érdekében, a Nevelési Tanácsadóhoz kell fordulnunk.

Feladata:

- A vizsgálat alapján szakvélemény készítése.
- A gyermek rehabilitációs célú foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával.
- Az óvoda megkeresése a szakvélemény készítése az iskolakezdéshez, ha a gyermek egyéni adottsága, és fejlettsége azt szükségessé teszi.

Logopédus, gyógypedagógus

A gyógypedagógus évek óta végzi fejlesztőmunkáját óvodánkban. Nagy segítséget nyújt számunk-

ra a dyslexia megelőzésében, fejlesztésében. A súlyosabb beszédhibás gyermekek számára, már középső csoporttól tart fejlesztő foglalkozásokat.

Feladata:

- Nyelvi kommunikációs zavarokjavítása.
- Beszédhibák javítása.
- Folyamatos konzultáció az óvodapedagógussal.
- Szülőkkel való kapcsolattartás.
- Gyermekek fogvatékosságának megfelelő fejlesztés.

Szülők

Nagyon fontos számunkra, hogy a szülőkkel olyan kapcsolatot tudjunk kialakítani, mely előmozdítja a gyermek fejlődését. A szülőket folyamatosan, tájékoztatjuk gyermekük fejlődési üteméről, további fejlesztési stratégiáról.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségi mutatói az óvodai élet végére:

- Gyermekeként változó a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés sikerétől.
- Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt.
- A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítőkész magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalma és környezetéhez való viszonya.

IV. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenysége

A szociális hátrányok enyhítésére szolgáló tevékenységeink:

Az óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek hozzánk. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés, segítségnyújtás.

Gyermekvédelmi munka kiemelt feladataink közé tartozik.

Különös figyelmet és gondot fordítunk a kedvezőtlen szociális és kulturális környezetből érkező gyermekekre. Fontos feladatunk a közösségbe való beilleszkedésük segítése, az egészséges életmód szokásainak (étkezés, tisztálkodás, mosdóhasználat) és viselkedéskultúrájának alakítása. Mindezt eredményesen csak szerető, elfogadó, tapintatos nevelői attitűddel érhetjük el, mely egyértelműen meghatározó kell hogy legyen a gyermekkel való bánásmódon túl, a családdal való kapcsolattartásban is.

Munkánk során fő elv a család tiszteletben tartása, a gyermek iránti felelősség.

A gyermekvédelmi munka fő feladata a prevenció, azaz a veszélyeztetettség kialakulásának a megakadályozása (ez az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi felelős közös felelőssége). Ha az óvoda a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti Szolgálattól.

A legsúlyosabb esetben történik meg a veszélyeztetett nyilvántartásba vétele, melynek során az önkormányzat jegyzőjével, a gyermekjóléti szolgálattal szorosan együttműködünk.

Nyilvántartásba vétel szempontjai:

- súlyos anyagi nehézséghez kapcsolódó elhanyagolónevelés
- elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi-lelkibántalmazás
- a gyermek testi, mentális fejlődésének veszélyeztetése

Célunk: hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Feladat:

- Szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős, a gyermekjóléti szolgálat munkatársainak személyéről, elérhetőségükéről.
- Évente feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik.
- A családnak a nevelésben elsődleges a szerepe, ebben az esetben az óvónő és a gyermekvédelmi felelős feladata a szülők segítése, rendszeres kapcsolattartás.
- Az évente készülő gyermekvédelmi kimutatás tartalmazza az óvodában lévő hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek számát.
- Óvodáztatási támogatásra jogosultak névsorát a jegyzővel egyeztetjük.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatokat csak az arra illetékes személyek kezelhetik, a titoktartási kötelezettségbetartásával.
- Évi 1 alkalommal tanácskozást tart a gyermekjóléti szolgálat, melyen részt vesz az orvos, védőnő gyámügyi előadó jegyző, óvodavezető, körzetimegbízott.

V. Ünnepeink, hagyományaink

A hétköznapiakból kiemelhető közös ünnepek megélésére az óvodában is szükség van. Csak azokra, melyeket a gyerekek életkori sajátosságaiktól függően, átélni, megélni képesek, melyekhez érzelmi-leg közük lehet.

Őszi ünnepkör (szeptember 1-november 30-ig)

Az évszakfalon az őszi jelképek megjelenítése. Az otthoni veteményeskert egy szép darabjának összegyűjtése. A gyűjtött anyagok rendszerezése, válogatása sokféle szempontok szerint, majd feldolgozása, felhasználása: szőlő préselése, töklámpás terménybábok készítése, zöldségfélék felhasználása.

Mindezek mellett labdajátékok, lovacskázó, fogócskázó a szabadban. A cselekvésekhez kapcsolódva: dalok, táncok, dalos játékok, mondókák, mesék, történetek, találós kérdések, névcsőfolók stb.

Téli ünnepkör (december 1-február 28-ig)

A karácsonyi ünnephez hozzátartozik az adventi koszorú készítése, ahelyiségekben a nagytakarítás, mézeskalácssütés, piros almák fényesítése.

Betlehem és karácsonyi asztal készítése, az adventi koszorú gyertyáinak hetenként meggyújtása, ajándékkészítés a családnak.

Luca napi búza ültetése és gondozása, készülődés a karácsonyi ünnepélyre.

A farsang időszaka is gazdag teendőkből. Télcsúfoló mondókákat, dalokat keresünk, mondogatunk, farsangi maszkokat, jelmezeket készítünk.

Hagyományosan megrendezzük jelmezes délutánunkat a szülőkkel közösen.

Amennyiben az időjárás engedi, hóember – hó vár építése, hógolyózás csúszkálás az udvaron.

Minden elfoglaltsághoz a téli ünnepkörhöz kapcsolódó dalokat, verseket, mondókákat, köszöntőket keresünk.

Ünnepek:

December 5.	Várjuk a Mikulást.
December 13.	Luca. Búza ültetés. Adventi készülődés.
December 24.	Karácsony, közös ünnepély az iskolával.
Január 6.	Vízkereszt. Leszedjük a karácsonyfát.
Farsang.	Szülőkkel közösmulatság.

Tavaszi ünnepkör (március 1-május 31-ig)

Tevékenységek, feladatok: hosszabb-rövidebb séták, óvodai kirándulás, fészekrakás megfigyelése, tavaszi virágok gyűjtése, tavaszi határjárás az óvoda környékének bejárása.

Tavaszköszöntő dalok, versek, zöldág alatti bújós körjátékok játszása az udvaron.

Húsvét közeledtével tojás festése, locsolkodó versek keresése, a csoportszobák hangulatossá tételé.

Mindezekhez kapcsolódik irodalmi és zenei anyag.

Ünnepek:

Október 23.	Csoporton belüli megemlékezés.
Adventi készülődés,	Karácsony.
Március 15.	Csoporton belüli megemlékezés.
Húsvét.	Ajándékkeresés az udvaron.
Anyák napja.	Énekekkel, versekkel, ajándékkal készülünk.
Tanévzáró délután,	búcsú a nagycsoportosoktól.

Nyár

A lehető legtöbb időt töltünk a szabadban, élvezzük az udvarunk adta lehetőségeit, kunyhót építünk, fürdünk, homokvárat építünk, focipályán labdázunk, sárkányt eresztünk, kirándulunk.

VI. Az óvodai élet megszervezésénekelvei

1. Személyi feltételek:

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt/6.30-16.30/ az óvodapedagógus végzi. A dajka a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak kialakításában az óvónők irányításával és segítségével aktívan vesz részt.

A tízórai és az uzsonnaelkészítése illetve az ebéd feltalálása és ezzel kapcsolatos teendő a dajka és a konyhai alkalmazott feladata.

2. Tárgyi feltételek:

Az épület az előírásoknak megfelelő, tágas és világos.

A csoportszoba berendezését igyekeztünk a gyermekek igényei szerint alakítani, általuk használt tárgyakat elérik, biztonságukra ügyelünk.

A jövő feladatai közé tartozik fejlesztőjátékok számának bővítése és az udvari játékok szabvány szerinti felújítása, illetve cseréje.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéshez a **napirend** és a **heti rend** biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartalmú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint a helyi szokásokhoz, igényekhez.

Tervezésnél az óvónő vegye figyelembe az életkori különbségeket,/vegyes csoport/, egész nap során érvényesüljön a folyamatosság, rugalmasság, stabilitás.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

3. Csoportszervezés

A helyi adottságok és az óvodapedagógusok attitűdjé alapján homogén összetételű csoportokat szervezünk. A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége. Abban a csoportban, ahol sajátos nevelési igényű gyermeket/keket nevelünk, célszerű betartani a közoktatási törvény által előírt átlaglétszámot, hiszen az óvodapedagógustól nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel.

4. Napirend

Napirend vegyes csoportban	
Időtartam	Tevékenység
6.30 - 8.30.	óvodába érkezés

6.30-10.30.	szabad játék a csoportszobába
	személyes percek, egyéni fejlesztés, foglalkozások
7.30- 8.45.	tízórai, testápolási teendők.
8.45-9.00.	mindennapi edzés.
9.00-10.30.	kötött, kötetlen kezdeményezések
10.30-11.30	játék a szabadban vagy a csoportszobában
	séta
	énekes-játék az udvaron népi játék
	játék a csoportban/rossz idő esetén/
	mindennapi edzés
11.30-12.30	testápolási teendők
	ebéd
12.30-14.30	pihenés, alvás mesével,altatóval
14.30-15.15	testápolási teendők, uzsonna
15.15-16.30	játék csoportszobába, vagy az udvaron, egyéni fejlesztés haza adás

5. HETIREND

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, rendszerességet a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban. A heti rend összeállításánál arra törekedtünk, hogy legyen elég idő a gyermeki tevékenységre, tehatrugalmassága fontos.

A gyermekek heti rendjében a vers- mese dramatikus játék naponta szerepel. Spontán, a szabad játék keretében végzett mozgásos tevékenységeket, kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. Ének- zene ,énekesjátékok heti 2 alkalommal szervezett formában kerülnek a napirendbe, dekedvük és igényük szerint egész nap folyamán gyakorolhatják ezeket a tevékenységeket.

Rajz, mintázás, kézimunka, ének-zene, énekes játék, gyermektánc, külső világ tevékeny megismerése, megszerettetése a hét minden napján lehetőség szerint jelen van a gyermekek óvodai életében.

Délelőtti játékba integrált tanulás:

Mese-vers dramatikus játék	heti 5 alkalom
Rajzolás-mintázás-kézimunka	heti 3 alkalom
Ének-énekes játékok-népi játék	heti 2 alkalom
Mindennapi mozgás	heti 5 alkalom
Egyéni fejlesztés	heti 5 alkalom

Szolgáltatásaink:

- Fejlesztőpedagógia
- Logopédia

- Hittan
- Gyógytorna

Szervezett tanulás formái:

Kötelező:	Mozgás (3-4-5-6-7 éveseknek)
Közvetve kötelező:	Mese-vers-dramatikus játék Ének-zene, énekes játékok, népi játékok
Kötetlen:	Rajz-mintázás-kézimunka A környezet megszerettetése (matematikai játékok, 5-6-7 éveseknek)

VII. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapfeltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az óvodapedagógus vegye figyelembe a család sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz segítségnyújtás családokhoz illesztett megoldásait.

Ennek alapvető feltétele, a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

1. A családdal:

- Fontos feladatnak tartjuk a családok megismerését, velük való szoros együttműködést, figyelembe vesszük a családok sajátosságait, ha kell segítünk.
- Minden évben az újonnan érkező gyermekek családját látogatjuk meg.
- Tájékoztatjuk a szülőket nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, tervezett eseményekről, programokról.
- Különös figyelemmel, tapintattal és realitással adunk tájékoztatást a szülőnek gyermekéről. Éreztetjük, hogy segítő szándék vezérel bennünket.
- Lehetővé tesszük a naponkénti rövid, lényeges közlésekreszorító párbeszédet, ez azonban nem zavarhatja meg a csoportéletét.
- Biztosítjuk a négy szemközti beszélgetéselehetőségét./Irodában/
- Bevonjuk őket a programok szervezésébe, bonyolításába, szorgalmazzuk azokon részvételüket.

2. Iskolával:

- A kapcsolat kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.
- Lehetőséget biztosítunk a tanítónak, hogy megismerkedjen nevelő munkánkkal.
- Nyitottak vagyunk az iskola felé, így a nevelők bármikor betekinhetnek az óvodaéletébe.

- A nagycsoportosokkal látogatást teszünk az iskolába.
- Részt veszünk egy-egy iskolai ünnepségen, meghívjuk őket óvodai rendezvényekre.
- Figyelemmel kísérjük a tőlünk iskolába kerülő gyermekek beilleszkedésének folyamatát.

3. Fenntartóval:

Sorokpolány Község Önkormányzata az óvoda fenntartója , a már kialakult jó kapcsolat fenntartására törekszünk.

Folyamatos párbeszéddel sikerül az esetleges gondokat megoldani.

A község rendezvényein felkérésre részt veszünk./idősek napja, falu karácsony, anyatejes világnap//

A családsegítő szolgálat munkatársaival együttműködünk.

4. Szülői közösséggel:

Szülők közössége segíti az óvodát rendezvények: ballagás, évváró , gyereknapi, farsangi, kirándulások megszervezésében.

Munkájukkal hozzájárulnak az óvodai élet színesebbé tételéhez.

Segítők

Nevelési Tanácsadóval, a speciális képességeket vizsgáló szakértői bizottsággal, az egészségügyi szakszolgálatokkal / védőnő, orvos /, gyermekjóléti szolgálattal, az eddig kialakított eredményes együttműködésre építjük munkánkat.

VIII. ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉSRENDSZERE

1. Az óvodai munka belső ellenőrzésének rendje

1.1. Szakmai ellenőrzés

- tanügyi dokumentumellenőrzése.
- program megvalósulásának szintje a csoportban és az óvodai életben
- foglalkozások, írásos dokumentumok egyéb tevékenységek ellenőrzése

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Alapelv:

Az óvodai élet során a megismerés, a fejlesztés az óvodába lépéspillantásban kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a legoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk.

Cél:

A hatékony nevelés, melynek alapfeltétele óvodásaink egyéni, értelmi sajátosságainak megismerése.

A megismerésben első lépcső az óvodába lépést megelőzően a szülő, akivel **anamnézist** veszünk fel, a gyermek adott állapotára, fejlődésére vonatkozó információt gyűjtünk. Az óvodai nevelés tartalma lefedi az óvodásgyermek személyiségének komplex fejlesztését, az egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel.

Feladat:

1. Intézményi szinten kialakított rend szerint az óvodapedagógus ismerje meg a gyermek fejlettségét.
2. A gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyeléseit egységes dokumentációban rögzíti.
3. Igény szerint egyéni fejlesztési tervet készít.
4. Az óvónő a gyermek kedvelt játékát, játéktevékenységeit az óvodai életben való részvételét, fejlődését folyamatosan nyomon követi és dokumentálja
5. Ez alapján a szülőt az óvodai élet folyamán rendszeresen tájékoztatja, a gyermek fejlődésének nyomon követése alapján.

Mérési időszakok

Csoportban évenként kétszer.

Megfigyelési területek

A gyermek szociális érettségének fejlődésének jellemzői

A társas közösségi élet szokásainak elsajátítása

A gyermek mozgásfejlettsége A gyermek értelmi fejlettsége

A gyermek önállóságának fejlettsége

1.2. Pedagógiai munkánk, óvodánk legfőbb szakmai dokumentumai:

Óvodánk legfőbb szakmai dokumentuma a helyi nevelési programunk, melynek gyakorlati ki-munkálása a jelenlegi feladatunk.

Az óvoda éves munkatervét az intézmény vezetője és helyettese készíti el, mely helyzetértékeléssel az adott nevelési évre vonatkozóan lebontja a program feladatait, aktualitásait (átfogó jellegű feladatok). Az óvoda éves terve meghatározza a szükséges tennivalókat, az új év nevelési feladatait az óvodapedagógusok számára, melyek konkrét feladatok a felelős rendszer megtervezésével. Megjelöli a nevelőmunka ellenőrzésének, elemzésének módszereit, idejét, tartalmát. Az óvoda éves terve tartalmazza azokat az egyéb feladatokat, amelyek a nevelés egészéhez tartoznak, javítják a működést, befolyásolják a fejlődést.

A gyermekcsoportok nevelési terve tartalmazza:

- a gyermekcsoportok szokás és szabályrendszerét (napirend, hetirend, együttélési szabályok, érintkezési szokások, a gyermekek névsora, adatai)
- nevelési tervet a gyermekek mindennapjaival kapcsolatos teendőket.

Az egyéni fejlődés dokumentumai tartalmazzák:

- a gyermek anamnézisének az óvónő megfigyeléseit
- mérési eredményeket a fejlődés üteméről

Fejlődési naplót a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése céljából vezetünk, melyben rögzítjük a gyermekek egyéni jellemzőit: a testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésükkel kapcsolatos információit, az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően.

Mappákat alkalmazunk a gyermek munkáinak gyűjtésére, melyek elemzésre is használhatóak. Emellett a gyermekek tevékenységeire lebontva bemenet-, folyamat- és kimenetvizsgálatot végzünk, amely százalékos eredményt ad. Óvodánk nevelőtestülete évente kétszer végzi el a bemeneti és kimeneti méréseket. Mellékletként csatolni kell a rajzfejlettséghez szükséges emberrajzot. A bemeneti mérést október, 31-ig kell elvégezni. Azoknál a gyerekeknél, akik év közben érkeznek óvodába, két hónap elteltével kell elkészíteni a bemeneti mérést. Kimeneti mérést április 30-ig kell elkészíteni az óvodapedagógusnak. A tanköteles korú gyermekek kimeneteli mérése január 31-ig készül el, hogy iskolaérettség megállapítása egyértelmű legyen.

Az óvodában használt további, kötelező nyomtatványok:

- Felvételi előjegyzésnapló
- Felvételi mulasztásnapló
- Óvodai csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- Tankötelezettség megállapításához szükséges óvodai szakvélemény

Vezetésük a törvény által előírt módon szükséges.

2. Belső továbbképzés rendszere:

A közoktatási törvényben meghatározott felsőfokú szakirányú végzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása, az ismeretanyag csoportra, gyermekekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása.

A pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményei, az óvodai nevelési programok sokszínűsége szükségessé teszik a óvónők rendszeres belső- és külső továbbképzését, önképzését. Ezt segíti az óvodai munkaközösség, a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények, valamint ezek megyei és országos szintű szervezetei.

Óvodapedagógusaink szakmai felkészültségét a 277/1977.(XII.22) kormányrendelet értelmében kívánjuk továbbra is fejleszteni.

A továbbképzési törvény elvárásai szerint készített továbbképzési terv öt évre szólóan átfogóan, az éves beiskolázási terv évenként és személyenként is meghatározza a továbbképzések ütemezését és lebonyolítását.

A szakmai továbbképzéseket oly módon válogatjuk és ütemezzük a továbbképzési tervben, hogy azzal programunk eredményességét segítjük elő.

1. sz.melléklet

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközös és felszerelések jegyzéke:

Helyiségeink:

- Csoportszoba /2
- Tornaszoba /1
- Nevelőszoba egyben vezetői iroda, gyermekelkülönítő, logopédiai foglalkoztató/1
- Gyermeköltöző/
- Gyermekmosdó/2
- Gyermek WC/ 5
- Melegítőkonyha, tálaló, mosogató (HACCP)/1
- Felnőtt mosdó/ 1
- Felnőtt WC/1
- Raktár, szertár/3
- A szülők fogadására nincs külön helyiségünk. Azt, hogyéppenmelyik helyiségben (vezetői iroda, csoportszoba...) fogadjuk a szülőt, azt a beszélgetés célja határozza meg.)

Csoportszoba berendezése:

- Gyermekasztal/6
- Gyermekszék/25
- Szőnyeg/3
- Játéktartó szekrény/1
- Térelválasztó játékpól/4
- Bábtartó/1
- Paraván/1
- Íróasztal/1
- Felnőtt szék/4
- Mesefotel/1

Nevelőmunkát segítő játékok, egyéb eszközök jegyzéke:

- Különbéféle játékformák eszközei
- Babakocsi /1
- Baba bútor ülőgarnitúra /1
- Konyhabútor (fa)/1
- Építőkockák nagyméretű és fakészlet/3
- Babakocsi/1
- Memória és társasjátékok/ 6
- Dominó és kirakójátékok/5

- Plüssállatok/6
- Bábok, fejdíszek, ujj bábok fajtánként/20
- Gyöngy készletek/2
- Szövőkeretek, szarvacskák/5
- Gyermek ritmushangszerek/10
- Felnőtt hangszerek (furulya)/2
- Zenei nevelést segítő kazetták, dvd- k, cd lemezek/20
- Színes tv, dvd lejátszó, video/1-1
- A vizuális nevelés eszközei: festékek, ecsetek, gyurmák, ragasztók, zsírkréták, gipsz, tű, fonal, ollók, színes papírok, kartonok, dobozok, gyöngyök, díszítő ollók, természetes alapanyagok különböző méretű színes ceruzák, filctollak... a csoport létszámánakmegfelelőmennyiségben
- Növények, állatok, közlekedésvilága
- A természet világát szemléltető nagyméretű térképek/1
- Mesés könyvek/25
- Ismeretterjesztő könyvek, atlaszok, képeskönyvek/2

A mozgás eszközkészlete a tornaszobábanelhelyezve:

- Labdák (hagyományos, tüskés, füles)/10
- Babzsákok, kislabdák/10-10
- Zsámolyok/1
- Tornapadok / 2
- Greiswald készlet/1
- Tornaszőnyegek/1
- Forgó korong/1
- Akadálypálya kialakításához szükséges bóják, rudak, karikák/10
- Hullahoppkarikák

Az udvar felszerelése:

- Komplex mozgásfejlesztő rendszer fából csúszdával)1
- Hintaállvány összesen 2 lengőhintával.
- Homokozó /1
- Pihenő pad/3
- Egyensúlyozó gerenda/1
- Libikóka/1
- Nagyméretű dömperek, talicskák/6
- Homokozó készletek a gyermeklétszámnakmegfelel
- Mászóka/

Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program nyilvános, a faliújságon, az intézmény honlapján bárki számára hozzáférhető.

Jelen Pedagógiai Program 2022. szeptember 1. napjától hatályos, mellyel egyidőben a korábbi szabályzat hatályát veszti.

A Pedagógiai Program szükség szerint, de legalább évente a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó, melyért az intézményvezető felelős.

Sorokpolány, 2022.

.....

mb. Intézményvezető

Záradék:

Sorokpolány Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Sorokpolányi Bóbita Óvoda és Bölcsőde – Óvodai Pedagógiai Programját a/2022. (V. 9.) Képviselő-testületi határozatával elfogadta.

Sorokpolány, 2022.

polgármester

Megismerési záradék:

Aláírással igazolom, hogy a Pedagógiai programban foglaltakat megismertem, betartását rám nézve kötelezőnek ismerem el:

Név	Képviselt szerv/Beosztás	Dátum	Aláírás

